

SOCIÁLNA POLITIKA A ZAMESTNANOSŤ

mesačník Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Téma mesiaca

- ▶ **Spolupráca rezortu
so zahraničím**

Z obsahu

- ▶ **Projekt MATRA**
- ▶ **Medzinárodná
spolupráca MPSVR SR
so zahraničím**
- ▶ **Príbehy – Nikolka
Dianka a jej bratia**
- ▶ **Fejtón – Popoluška
verzus Popolvár**

JANUÁR 2006

Modernizácia služieb – naša priorita

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch poskytuje už tretí rok svoje služby občanom okresov Nové Zámky a Šaľa, ktoré boli v predchádzajúcom období v rámci hospodárskeho a regionálneho rozvoja samostatné. Sú to však okresy s podobnou demografickou štruktúrou, mentalitou ľudí, mierou nezamestnanosti aj štruktúrou uchádzačov o zamestnanie. V posledných rokoch pretrvávajú v regió-

ne výrazný pokles miery nezamestnanosti s tendenciou približovania sa k celoslovenskému priemeru, v minulom roku dokonca dosiahla úroveň rokov 1991 – 92. Po niekoľkoročnej stagnácii nastalo obdobie progresu.

Napriek skutočnosti, že veľkú časť rozlohy tvorí úrodná poľnohospodárska pôda, v regióne je výrazná priemyselná výroba. Firmy sa dôsledkom trhových zmien koncentrujú na tzv. „jadrový“ biznis. Na jednej strane rozširujú výrobu, na

druhej sa súčasne zbavujú činností, ktoré pre ne môžu zabezpečiť externí dodávatelia. Výsledkom je znižovanie počtu zamestnancov. Uvoľňovanie zamestnancov z priemyselného sektoru mohlo byť z časti kompenzované tvorbou nových pracovných miest, no vo väčšine prípadov novovznikajúce pracovné miesta majú podstatne nižšiu mzdovú a kvalifikačnú náročnosť.

Jedným z východiskových riešení je v poslednom období obrovský nárast cezhraničnej migrácie občanov za prácou v susedných krajinách, predovšetkým v Maďarsku. Túto možnosť využívajú všetci, ktorí dokážu zosúladiť takúto prácu a rodinný život. Kvôli každodennému cestovaniu a 12-hodinovej zmennosti vieme, že toto nie je riešenie dlhodobé, iba momentálne prijateľné, napr. z dôvodu mzdového ocenenia a sociálnych výhod.

Najväčším problémom zostáva vysoký podiel dlhodobu nezamestnaných UoZ s nízkou kvalifikáciou a úrovňou zručností potrebných pre trh práce. V budúcnosti chceme pracovať jednoduchším, ekonomicky výhodnejším systémom. UoZ je vhodnejšie hľadať pracovnú pozíciu primeranú ich vzdelaniu a odborným skúsenostiam, nakoľko pocitujeme nesúlad medzi požiadavkami zamestnávateľov a profilom UoZ. Tento rozdiel ponuky a dopytu sa sanžíme odstraňovať prispôbením vzdelávania na školách oboch okresov pre potreby trhu práce.

V minulom roku sme overovali inovatívny postup formy práce s klientom, úspešne sme implementovali do praxe pilotný projekt MATRA zameraný na flexibilné umiestnenie klienta na trhu práce. Holandskí partneri, ktorí odhodlane pracovali s našimi zamestnancami, od nich vyžadovali rýchly odborný rast a lojalitu k firme, následkom čoho sa podarilo zmeniť vzťah zamestnancov ku klientom aj k úradu. Všetci si od začiatku museli uvedomiť dôležitosť vytvárania pozitívnych kolegiálnych vzťahov na všetkých odboroch a oddeleniach, ktorých výsledkom je práca s klientom na vysokej odbornej úrovni. Významným prínosom je skutočnosť, že všetky štyri pracoviská nášho úradu už v priebehu celého minulého roka fungovali v jednotlivých mestách v spoločných priestoroch.

Implementácia projektu MATRA odhalila problémy v spolupráci jednotlivých oddelení, kde sme dlho pracovali v štruktúrach včerajška dnešnými metódami a chceli sme dosiahnuť perspektívny rozvoj. Prioritou nasledujúceho obdobia pre nás bude pokračovať v tom, v čom sme dosiahli dobré výsledky.

Vážení čitatelia, na záver mi dovoľte vyjadriť želanie, aby rok 2006 bol pre nás všetkých rokom úspešným, šťastným a plnohodnotným.

Ing. CSILLA ONÓDIOVÁ,
riaditeľka ÚPSVR Nové Zámky

Obsah čísla 1/2006

- ▶ **Budovanie cezhraničného partnerstva** 3
- ▶ **Aktivácia neznamená len aktivačný príspevok** 3-4
- ▶ **Inovatívne riešenie udržania počtu pracovných miest** 4
- ▶ **Krok správnym smerom** 5
- ▶ **Vývoj miery nezamestnanosti v okrese Nové Zámky za rok 2005** 6
- ▶ **Projekt MATRA** 7-8
- ▶ **Medzinárodná spolupráca MPSVR SR (I. časť)** 9-11
- ▶ **„Gender Mainstreaming“ pre Slovensko** 10-11
- ▶ **Dotácie na stravu, školské potreby a motivačný príspevok** 12-13
- ▶ **Kým sa deviataci rozhodnú** 13-14
- ▶ **Výberové pohovory na jednoročné zamestnanie v SRN** 14
- ▶ **Krátke správy** 15-16
- ▶ **Poradňa** 17-18
- ▶ **Príbeh** 19-20
- ▶ **Križovka** 21
- ▶ **Fejtón – Popoluška verzus Popolvár** 22
- ▶ **Fotoobjektívom** 23
- ▶ **Poradie podľa evidovanej miery nezamestnanosti v SR** 24

Sociálna politika a zamestnanosť

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v náklade 10 000 ks. Nepredajné.
Dátum dodania do tlače: 19. 1. 2006

Redakčná rada

PhDr. Rudolf Sokol – predseda
Mgr. Martin Danko – podpredseda
Mgr. Katarína Belická – šéfredaktorka
Mgr. Peter Húska, Ing. Tatiana Matejovičová,
Ing. Ildikó Poláčková, Ing. Pavel Veverka,
Igor Kňazovický

Redakcia

Vazovova 7/A, 811 07 Bratislava
Tel.: 02/5729 1326
E-mail: spz@upsvar.sk

Šéfredaktorka

Mgr. Katarína Belická
Tel.: 02/5933 0511, Fax: 02/5441 0440

Foto na obálke: Juraj Velebír

Foto: archív redakcie

Jazyková úprava, layout a tlač: public promotion, s. r. o.

Supervisor: Mgr. Štefan Berdis

Reg. číslo: 3197/2004, **ISSN:** 1336 5053

Sieť EURES plní v našom prihraničnom regióne významnú úlohu. Oblasť s vysokou mierou cezhraničného dochádzania do práce je predpokladom pre vznik cezhraničného partnerstva EURES. Podľa súčasných odhadov v regióne Podunajsko dochádza denne za prácou do Maďarska viac ako 10 000 občanov zo Slovenska. Do prípravy vytvorenia nového cezhraničného partnerstva EURES-T medzi Slovenskou a Maďarskou republikou v regióne Podunajsko sú zapojené okresy Nové Zámky, Dunajská Streda, Komárno a Levice a župy Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron a Pest. V roku 2005 sa za týmto účelom uskutočnili dve pracovné stretnutia.

PRVÉ STRETNUTIE BOLO PRÍPRAVNÉ

Prvé bolo v dňoch 19. – 20. 5. 2005 v Štúrove za účasti koordinátora cezhraničného EURES-T partnerstva P.E.D., riaditeľov ÚPSVaR, predstaviteľov verejných služieb zamestnanosti MR, EURES manažérov a poradcov zo SR

DRUHÉ STRETNUTIE ZNAMENALO KONKRÉTNE VÝSTUPY

Druhé stretnutie sa konalo v Budapešti v dňoch 27. – 28. 10. 2005 za účasti externých partnerov EURES-T, P.E.D., zástupcov služieb zamestnanosti, zamestnávateľov a sociálnych partnerov za SR a MR. Cieľom bolo odsúhlasenie spoločných

občanov a odstraňovanie prekážok brániacich tejto mobilite. Poradenstvo pre migrujúcich pracovníkov má v prihraničnej oblasti veľký význam. EURES poradcovia a asistenti im poskytujú špeciálne poradenstvo, pretože tu platia špecifické podmienky. Ľudia žijúci v jednej a pracujúci v inej krajine sa stretávajú s administratívnymi, právnymi a daňovými prekážkami spojenými s mobilitou, vyplývajúcimi z rozdielnosti legislatív. Za podpory EURES-T partnerstva budú vydané a distribuované praktické príručky o sociálnom zabezpečení, daniach, registračných procedúrach, o tom, čo potrebuje migrujúca osoba v prípade, ak je zamestnaná v MR a býva v SR a letáky s kontaktnými adresami dôležitých inštitúcií.

Partneri sa zároveň dohodli na spolupráci pri aktivitách potrebných k založeniu partnerstva:

- ▶ vyhotovenie štúdií uskutočniteľnosti,
- ▶ vyhodnotenie už prebiehajúcej prihraničnej spolupráce,
- ▶ vypracovanie stratégie cezhraničného partnerstva,
- ▶ vypracovanie a podpísanie dohôd,
- ▶ vyhotovenie informačných materiálov o cezhraničnom partnerstve,
- ▶ výmena aktuálnych informácií o životných a pracovných podmienkach MR a SR,
- ▶ vyhotovenie webovej stránky EURES-T partnerstva,
- ▶ realizácia pracovných stretnutí.

Od 1. 1. do 30. 11. 2005 bolo za ÚPSVR v Štúrove vyradených celkovo 2 119 UoZ, z toho 685 UoZ bolo vyradených z dôvodu začatia zárobkovej činnosti v MR. V rámci štúrovskeho regiónu, ktorý priamo hraničí s MR, si 32 % zo všetkých vyradených UoZ našlo svoje pracovné uplatnenie za hranicami SR.

Ing. JANA KALMANOVÁ
EURES manažér
ÚPSVR Nové Zámky

Budovanie cezhraničného partnerstva

a MR a zástupcov sociálnych partnerov. Jeho účastníci sa oboznámili s jedným zo základných právnych dokumentov siete EURES Chartou EURES a s príručkou Európskej komisie o podmienkach vzniku cezhraničného partnerstva EURES-T. Ďalej tu bolo predstavené najväčšie cezhraničné EURES-T partnerstvo P.E.D. (Belgicko – Francúzsko – Luxembursko), kde denne dochádza za prácou viac ako 100 000 ľudí. Účastníci tiež získali prehľad o aktuálnej situácii na trhu práce v prihraničnom regióne Podunajsko, dohodnuté boli tri základné charakteristiky cezhraničného partnerstva, t. j. geografické vymedzenie, určenie partnerov a definovanie ich zodpovednosti.

aktivít smerujúcich k vytvoreniu nového cezhraničného partnerstva, výsledkom je skutočnosť, že si obe strany podávajú žiadosti o pridelenie finančných prostriedkov na spoločné aktivity pre budúce rozpočtové obdobie prostredníctvom Plánu aktivít na rok 2006 – 2007. Pôjde o promotion partnerstva EURES-T a jeho medializáciu, spoločné burzy práce, spoločné stretnutia, konferencie, vydávanie letákov a príručiek pre rôzne cieľové skupiny a zabezpečenie informovanosti EURES poradcov cez školenia, stáže a semináre.

KONKRÉTNE DOHODY A ČINNOSTI

Plánované cezhraničné partnerstvo má začať fungovať v roku 2007. Jeho hlavným cieľom je uľahčovanie mobility

Aktivácia neznamená len aktivačný príspevok

Aktivačnú činnosť začal ÚPSVR v Nových Zámkoch realizovať v marci roku 2004 a dodnes sa vykonáva v rámci Národného projektu č. V „Aktivácia nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou motiváciou odkázaných na dávku v hmotnej núdzi“. Cieľom je zapojiť doň čo najväčší počet UoZ, ktorí sa nachádzajú v hmotnej núdzi a ktorí si chcú dávku v hmotnej núdzi zvýšiť poberaním aktivačného príspevku účasťou na aktivačnej činnosti, tiež dlhodobo nezamestnaných a UoZ s nedostatočnými zručnosťami alebo schopnosťami.

ZAPOJILI SA VŠETCI, KTORÍ CHCELI

Do aktivačnej činnosti sa od začiatku zapojili nielen všetky obce okresu

Nové Zámky a obce okresu Šaľa, ale aj právnické a fyzické osoby zameriavajúce sa na verejnoprospešnú činnosť. V roku

2005 do nej bolo zapojených celkom 105 subjektov, z toho 75 obcí. Dohodnutých bolo spolu 5 461 miest pre UoZ, z toho v obciach 5 044. UoZ zaradení do aktivačnej činnosti vykonávali aktivity, ktorých realizácia prináša pre spoločnosť prínos trvalejšieho, resp. dlhodobejšieho charakteru, a ktoré vyžadujú vyššie nároky na organizačné zabezpečenie a väčší vklad organizátora aktivačnej činnosti, tiež všeobecne prospešné aktivity nemateriálneho charakteru, avšak s vysokým morálnym, humanitným a sociálnym aspektom, no aj aktivity, ktorých realizácia má menší spoločenský význam a nevyžaduje zvýšené nároky na organizovanie aktivačnej činnosti. ▶

Inovatívne riešenie udržania počtu pracovných miest

Znižovanie počtu pracovných miest, hromadné prepúšťanie či likvidácia podniku sú bežnou realitou, ktorú prináša život. Stretávame sa s nimi takmer každý deň. Pokiaľ sa nás tento problém bezprostredne netýka, neuvedomujeme si jeho dopady na ľudí, ktorí sa s jeho následkami musia vyrovnávať. Mohlo by sa zdať, že pre OSRAM Slovakia, a. s., jeden z najväčších podnikov v našom regióne a zároveň jeden z najväčších výrobcov svetelných zdrojov na svete, sú uvedené problémy veľkou neznámou. Nie je však tomu tak.

ZAČIATOK SPOLUPRÁCE

Výroba svetelných zdrojov výrazne podlieha sezónnosti, preto každý rok v marci a v júni dochádza k poklesu výroby a pracovných zmien, následne aj poklesu počtu zamestnancov. Z analýzy vývoja stavu v predchádzajúcich rokoch sa podarilo vzniknutú situáciu riešiť brigádnickou činnosťou, zásobníkmi pracovného času, zamestnávaním na dobu určitú, a to bez straty pracovných miest. Keď sa však začiatkom roka 2005 k javu sezónnosti pridružila aj strata jedného svetového zákazníka z radov medzinárodných obchodných reťazcov a manažment OSRAM Slovakia, a. s. nemal žiadny vplyv na jeho rozhodnutie, nakoľko išlo o centrálnu zmluvu s Mníchovom, kde sa aj viedli rokovania, obrátilo sa vedenie akciovej spoločnosti na náš úrad práce s prosbou o pomoc pri riešení vzniknutého problému.

VYPRACOVANIE PROJEKTU

Na základe rokovaní sme napokon zvolili cestu vypracovania projektu pod názvom „OSRAM“ – „Inovatívne riešenie udržania pracovných miest pri nepredpokladanom poklese výroby“, v zmysle § 54 odst. 2 písm. b.) Z.č.5/2004 O službách zamestnanosti v zn. p. V spolupráci s výrobným manažmentom spo-

ločnosti sme najskôr identifikovali ohrozené pracovné miesta, resp. profesie. Za hlavný cieľ projektu sme určili zabezpečenie náhradnej vzdelávacej činnosti a poskytnutie finančného príspevku pre skupinu 84 zamestnancov spoločnosti, ktorých pracovné miesta sú ohrozené, čím sa predišlo ich prepúšťaniu. Cieľom tiež bolo overenie nového, inovatívneho opatrenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na trhu práce.

IMPLEMENTÁCIA PROJEKTU

OSRAM Slovakia, a. s. od začiatku svojej existencie na slovenskom trhu neustále zvyšuje výrobné kapacity, zavádza nové technológie, dynamicky sa rozvíja. Z vízie spoločnosti, plánu rozvoja a požiadaviek na výrobu vyplýva, že je potrebné neustále dopĺňovať kvalifikovaný a zručný personál na obsluhu výrobných liniek, najmä zachovanie pracovných návykov zamestnancov pri vytvorení podmienok na náhradné práce, prevencia nezamestnanosti uvedenej skupiny zamestnancov, zvyšovanie zručností a teoretických vedomostí overovaných v praxi. Tak sa k hlavnému cieľu pridružili čiastkové ciele projektu: zachovanie pracovných návykov zamestnancov pri vytvorení podmienok na náhradné práce, prevencia nezamestnanosti uve-

denej skupiny zamestnancov, zvyšovanie zručností a teoretických vedomostí overovaných v praxi. Implementácia projektu bola zabezpečovaná internými a externými lektormi a inštruktormi, manažmentom spoločnosti a zamestnancami ÚPSVR v Nových Zámkoch.

NOVÝ NÁSTROJ ZVYŠOVANIA ZAMESTNANOSTI

Dnes môžeme skonštatovať, že ciele projektu boli naplnené. Vďaka jeho realizácii sa zabránilo prepusteniu 84 zamestnancov spoločnosti, zároveň bolo zabezpečené udržanie určených pracovných miest, nakoľko zamestnávateľ sa zaviazal zamestnávať účastníkov projektu po dobu 12 mesiacov od ukončenia aktivít projektu. Účastníci projektu tiež dosiahli vyššiu odbornú úroveň, čo pozitívne ovplyvní mieru ich finančného ohodnotenia, a získali odbornosť v profesiách vyžadujúcich dlhodobjšie zaškolenie v prevádzkach. V ďalších rokoch sa budú môcť preukázať osvedčením o absolvovaní rekvalifikačného kurzu a odbornej sťaži na požadované voľné miesto, čím sa zvýši ich zamestnateľnosť na trhu práce v prípade straty zamestnania. Tento nový nástroj pomôže v budúcnosti zabrániť hromadnému prepúšťaniu aj u iného zamestnávateľa, čím sa zabezpečí udržateľnosť cieľov projektu.

Nemôžeme nespomenúť aj skutočnosť, že realizáciou projektu sa podporila komunikácia a pozitívna spolupráca medzi zamestnávateľom a štátnou inštitúciou.

Ing. INGRID UJVÁRIOVÁ,
vedúca oddelenia metodiky APTP a PR
ÚPSVR Nové Zámky

► dokončenie z predch. strany

AKTIVAČNÉ PRÁCE V OBCIACH

Medzi najväčších realizátorov aktivačných prác v obciach možno zaradiť mestá Nové Zámky, Štúrovo a Šalá, obce Svodín, Dvory nad Žitavou, Gbelce, Tvrdšovce, Veľký Kýr, Neded, Vlčany, Žihárec. Ich účastníci pracovali hlavne pri údržbe verejnej zelene (kosenie, hrabanie, strihanie živých plotov, okopávanie kvetinových záhonov), zabezpečovali poriadok a čistotu verejných plôch, pracovali pri zbere a odvoze komunálneho odpadu, zúčastňovali sa rekonštrukcií a údržby budov a kultúrnych pamiatok, pri prácach spojených s plynifikáciou, výstavbou vodovodu, vykonávali pomocné práce v lesníctve. Prácami pri archivácii

a v knižniciach sa za pomoci tohto projektu sprehľadnili písomnosti v archíve a prípravné práce na inventarizáciu kníh.

PRÁVNICKÉ A FYZICKÉ OSOBY

Z veľkého počtu právnických a fyzických osôb môžeme spomenúť napríklad činnosť Slovenského červeného kríža v Nových Zámkoch, Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Nových Zámkoch a Materského centra Vlčík v Nových Zámkoch, ktoré vykonávajú činnosť v oblasti sociálnej práce. UoZ tu zabezpečovali dôstojnú opateru starým ľuďom (postarali sa o ich osobnú hygienu a hygienu bytu, nákupy, prípravu jedla, odprevádzali ich na lekárske vyšetrenia, umožnili ťažko zdravotne postihnutým vyjsť z izolácie svojho bytu

medzi ľudí, často im boli jedinými spoločníkmi a sprostredkovateľmi s ostatným svetom), mentálne postihnutým i zdravým deťom v detských centrách. Veľmi prospešná činnosť v rámci mimoškolských aktivít pre deti sa vykonala pre neinvestičný fond Detská farma Humanita v Šali a Ipeľské kultúrne a turistické združenie v Salke.

Možno skonštatovať, že hlavný cieľ projektu bol naplnený, nakoľko sa ukázala chuť zainteresovaných pracovať v kolektíve, nestratiť pracovné návyky, prevziať plnú zodpovednosť za vykonanú prácu a pri najbližšej príležitosti si aj prácu nájsť.

MARTA GAJDOŠOVÁ
oddelenie MAPTP a PR
ÚPSVR Nové Zámky

Jednou z podstatných súčastí práce oddelenia kontroly Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch sa od apríla 2005 stali kontroly dodržiavania zákona NR SR č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Presnejšie povedané, bolo tomu tak už od polovice marca 2005, keď sa začal organizačne zabezpečovať výkon týchto kontrol. Prijatie nového zákona, ktorého aplikácia mala konečne vo výraznej miere obmedziť možnosti nelegálneho zamestnávania a nelegálnej práce, sme uvítali aj napriek vedomiu, že nás čaká neprijemná práca s nemalými nárokmi na psychiku, konfliktné situácie, napätie, komplikácie.

PROBLÉMY VŠADE OKOLO NÁS

Zároveň sme predpokladali, že po začatí výkonu kontrol budeme narážať na nelegálnu prácu takmer všade, pretože aj podľa našich poznatkov bola situácia na trhu práce výrazne deformovaná práve pomerne jednoduchým obchádzaním dovtedy platných zákonov, hoci kontrola nelegálneho zamestnávania existovala aj pred aprílom 2005 – realizovali ju

VIAC POZITÍVNYCH OHLASOV

Očakávania týkajúce sa náročnosti výkonu takýchto kontrol sa v podstate potvrdili: niektorí, zaskočení a spočiatku doslova rozzúrení podnikatelia dokonca tvrdili, že na vine sme vlastne my, ak niekoho zamestnávajú nelegálne, pretože práve my, teda úrady a štát, ktorý pri kontrolách reprezentujeme, nútia občana vysokým odvodovým zaťažením porušovať zákony. Našťastie predsa

a za takýto priestupok možno uložiť pokutu až do výšky 10 000 Sk.

VIETOR A INÉ KONTROLY

Oddelenie kontroly vykonalo v rámci územnej príslušnosti novozámockého ÚPSVR, teda v okresoch Nové Zámky a Šaľa, počas troch mimoriadnych akcií nazvaných Vietor, ale aj mimo nich (kontrolné akcie totiž sú a budú realizované kontinuálne) takmer 400 kontrol nelegálneho zamestnávania. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch uložil za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v období od apríla do decembra 2005 celkom 26 pokút, z ktorých väčšina bola vo výške 5 000 Sk, okrem prípadov, keď bolo zistené nelegálne zamestnávanie viacerých občanov u jedného podnikateľa, resp. cudzincov – v jednom prípade bola z dôvodu nelegálneho zamestnávania cudzincov uložená pokuta vo výške 40 000 Sk.

Krok správnym smerom

inšpektoráty práce, no ich možnosti boli práve kvôli absencii osobitnej právnej úpravy tejto problematiky do značnej miery obmedzené. Bežné teda bolo využívanie práce občanov zo strany podnikateľských subjektov bez uzatvorenia pracovného pomeru, pričom títo nelegálne pracujúci, vyplácaní „na ruku“, boli nezriedka zároveň evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, poberali dávky a príspevky v hmotnej núdzi, z ich mzdy nikto neplatil dane, nemali nárok na dovolenku, ich „pracovné“ úrazy neboli pracovnými úrazmi, „nadčasy“ neboli nadčasmi.

„VÝHODY“ ČIERNEJ PRÁCE

Skrátka, garancia nárokov, inak vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov na základe Zákonníka práce a ďalších právnych predpisov, bola v prípade „načierno“ pracujúcich nulová; nelegálne zamestnávania zároveň zvyhodňovalo na trhu podnikateľov, ktorí sa týmto spôsobom vyhýbali plateniu odvodov a akejkolvek zodpovednosti za „zamestnancov“, pričom mohli svoje služby ponúkať lacnejšie než ich konkurencia, ktorá podnikateľskú činnosť realizovala v súlade so zákonmi. Nejednen občan hľadajúci zamestnanie, bol často postavený pred alternatívu: buď pre nás budeš pracovať načierno, alebo ťa nepotrebujeme. V situácii, keď je nedostatok „legálnych“ pracovných miest, bolo jeho rozhodnutie ľahko odhadnuteľné.

len výrazne prevažovali prípady, keď kontrolované subjekty vyjadrili dokonca radosť nad intenzívnymi kontrolami nelegálneho zamestnávania, pretože tí, ktorí zákony dodržiavali, sa kvôli rozšírenej nelegálnej práci ocitali v komparatívnej nevýhode na trhu v porovnaní so subjektami využívajúcimi nelegálne pracujúcich občanov ako lacnú pracovnú silu, za ktorú neniesli žiadnu zodpovednosť, nemuseli sa zaoberať pracovnoprávnou agendou ani ničím, čo s ňou súvisí, a „zamestnancov“ sa mohli kedykoľvek zbaviť.

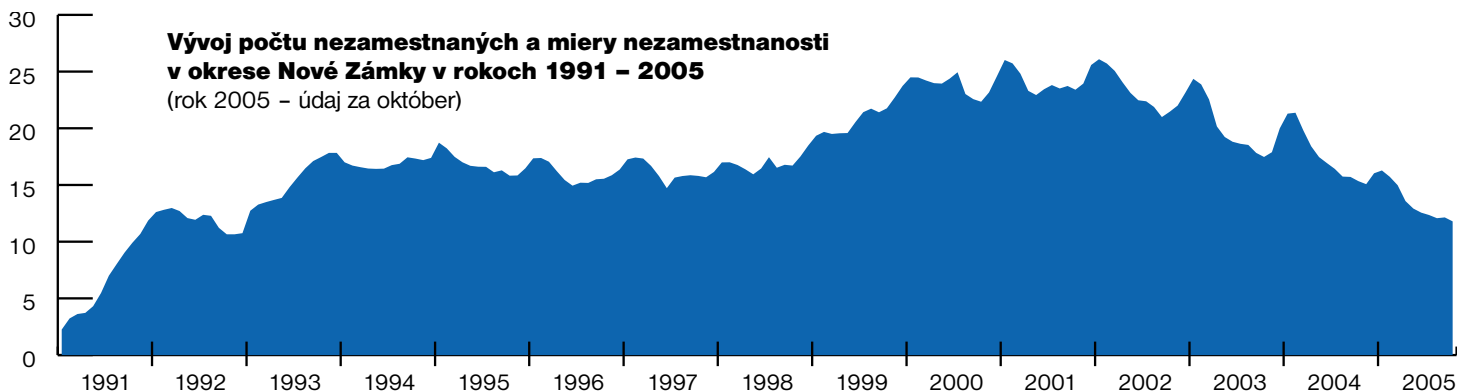
REAKCIE BOLI RÝCHLE

Jedným z efektov kontrol bola aj následná legalizácia práce urýchleným uzatváraním pracovnoprávných vzťahov v rámci prijímaných opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Skutočne to niekedy pôsobilo tak, akoby niektorí zamestnávateľia čakali len na nejaký razantný podnet zo strany kontrolného orgánu. Podľa vyjadrení nelegálne pracujúcich občanov im totiž neraz sľubovali uzatvorenie pracovného pomeru už celé týždne, len to z najrozličnejších príčin stále odkladali na neskôr, čím ľudí, ktorí pre nich pracovali, udržiavali v permanentnej právnej neistote a vlastne ich takto prinútili porušovať zákon – v zmysle ust. § 7 ods. 1/ zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní „priestupku sa dopustí ten, kto vykonáva nelegálnu prácu“

KROK SPRÁVNYM SMEROM

Výška uložených pokút sa okrem iného odvíja aj od prístupu jednotlivých podnikateľov k zistenému porušeniu zákona. Vzhľadom na skutočnosť, že pokuta by mala mať okrem represívneho aj istý „výchovno-preventívny“ účinok, je zrejmé, že napríklad podnikateľ, ktorý kontrolnú skupinu pejoratívne označí za „prepadové komando“ a prikáže žene, ktorá pred očami kontrolórov obsluhovala zákazničku, aby odišla a nepreukázala svoju totožnosť, no následne vyhlási, že nikoho neobsluhovala a že na súde zákaznička dosvedčí, že ju obsluhoval on osobne, musí rátať s výrazne zvýšenou sadzbov. Napriek takýmto, v niektorých prípadoch až absurdným reakciám zo strany podnikateľov, u ktorých bola odhalené nelegálne zamestnávania a nelegálna práca, je zrejmé, že prevažuje pozitívny vplyv prijatia zákona č. 82/2005 Z. z. na slovenský trh práce. O jeho existujúcich nedostatkoch každý kontrolór vie, nakoľko mu v každodennej praxi strpčujú život, no zároveň dúfa, že budú novelou odstránené, aby bola obmedzená, ak nie celkom eliminovaná možnosť jeho nejednotnej interpretácie. Každopádne, jeho prijatie bolo celkom určite krokom správnym smerom.

Ing. VLADIMÍR BALLA,
vedúci oddelenia kontroly
ÚPSVR Nové Zámky

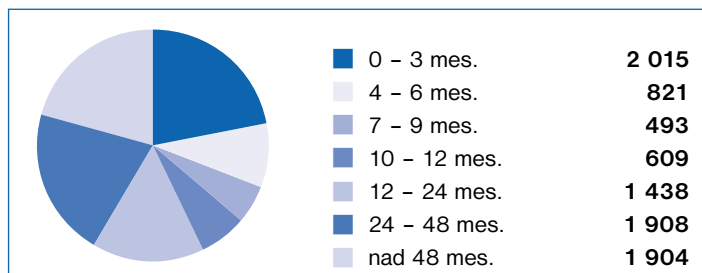

Vývoj miery nezamestnanosti v okrese Nové Zámky za rok 2005

Na začiatku roka 2005 dosahovala miera nezamestnanosti 16,28 %. Jej výška ku koncu októbra 2005 dosiahla 11,79 %. V priebehu roka teda klesla o 4,49 bodu. V súčasnej dobe je miera nezamestnanosti na úrovni roku 1992.

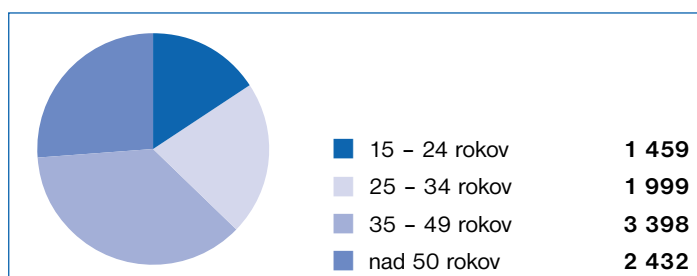
ŠTRUKTÚRA UOZ PODĽA DOBY EVIDENCIE V OKRESE NOVÉ ZÁMKY – STAV K 31. 10. 2005

Najvýraznejším problémom z pohľadu štruktúry nezamestnanosti je vysoký počet dlhodobozamestnaných. V kategórii nad 12 mes. je evidovaných 5 250 UoZ, čo je 57 % z celkového počtu UoZ.

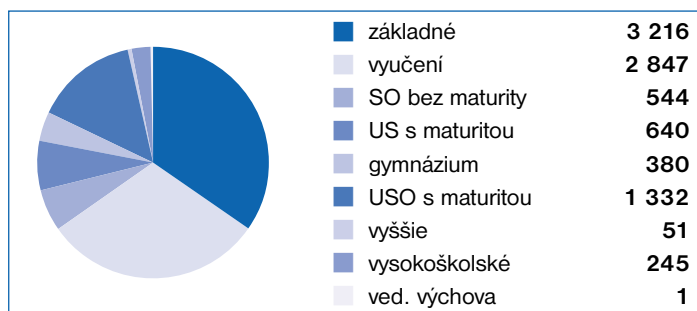
ŠTRUKTÚRA UOZ PODĽA VEKU V OKRESE NOVÉ ZÁMKY – STAV K 31. 10. 2005

V roku 2005 sme v kategórii znevýhodnených UoZ nad 50 rokov zaznamenali pokles v okrese Nové Zámky o cca. 500, avšak naďalej táto skupina tvorí 26 % z celkového počtu UoZ. Táto kategória nezamestnaných je menej flexibilná a mobilná ako mladší nezamestnaní. Mnohokrát ide o odborníkov, ktorí boli v doterajšom zamestnaní ohodnotení nadpriemernou mzdou a nie sú ochotní prijať pracovné miesto s minimálnou mzdou, ktorá sa približuje dávke v nezamestnanosti, ktorú poberajú. Pociťujú diskrimináciu vzhľadom na svoj vek.

ŠTRUKTÚRA UOZ PODĽA VZDELANIA V OKRESE NOVÉ ZÁMKY – STAV K 31. 10. 2005

Najpočetnejšou skupinou UoZ sú občania so základným vzdelaním a učňovskou školou. Práve nezamestnaní s učňovským vzdelaním bez maturity sa zamestnávajú v tých odvetviach, ktoré majú výrazne sezónny charakter a sú typické pre okres Nové Zámky vzhľadom na poľnohospodársko-potravinársky charakter výroby v regióne.

Bc. RENATA LIČKOVÁ
oddelenie informatiky, analýz a štatistických zisťovaní
ÚPSVR Nové Zámky

VÝVOJ POČTU NEZAMESTNANÝCH A MIERY NEZAMESTNANOSTI V OKRESE NOVÉ ZÁMKY V ROKOCH 1992 – 2005 (ROK 2005 – ÚDAJ ZA OKTÓBER)														
Mesiac	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
január	8 681	8 765	12 533	13 393	12 472	12 797	12 127	13 938	17 650	19 099	19 743	17 630	15 410	11 617
február	8 821	9 136	12 320	13 034	12 492	12 914	12 138	14 187	17 542	18 883	19 456	17 273	15 248	11 148
marec	8 935	9 289	12 213	12 499	12 253	12 844	11 962	14 057	17 351	18 217	18 964	16 312	14 136	10 624
april	8 749	9 422	12 127	12 155	11 658	12 366	11 691	14 100	17 184	17 105	18 196	14 592	13 135	9 628
máj	8 318	9 545	12 101	11 931	11 096	11 705	11 380	14 110	17 159	16 830	17 497	13 915	12 460	9 161
jún	8 215	10 196	12 118	11 875	10 742	10 914	11 743	14 806	17 475	17 205	17 001	13 615	12 076	8 905
júl	8 517	10 783	12 349	11 871	10 926	11 603	12 455	15 440	17 878	17 483	16 933	13 481	11 717	8 757
august	8 458	11 340	12 437	11 523	10 909	11 705	11 793	15 663	16 498	17 257	16 557	13 413	11 232	8 557
september	7 727	11 781	12 855	11 649	11 140	11 756	11 981	15 435	16 173	17 424	15 878	12 905	11 207	8 607
október	7 335	12 026	12 775	11 309	11 179	11 715	11 930	15 683	16 014	17 182	16 236	12 644	10 946	8 361
november	7 334	12 275	12 675	11 327	11 398	11 624	12 497	16 368	16 600	17 572	16 649	12 945	10 749	
december	7 405	12 276	12 819	11 776	11 757	11 971	13 193	17 106	17 620	18 777	17 513	14 463	11 440	

Projekt MATRA

V novembri 2004 sme začali na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch realizovať pilotný projekt „Rozvoj klientovo orientovaných a samoobslužných profesijných poradenských služieb kariérneho poradenstva“, nazývaný tiež Matra. Jeho realizácia predpokladala mnohé zmeny v pracovnom procese úradu aj v prístupe zamestnancov odboru služieb zamestnanosti, najmä oddelení informačných a poradenských služieb, služieb odborného poradenstva a sprostredkovateľských služieb.

HLAVNÉ PRVKY NOVÉHO PRÍSTUPU

Proces sa začína príchodom uchádzača o zamestnanie (UoZ) na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, kde sa zaeviduje do evidencie uchádzačov o zamestnanie na oddelení informačno-poradenských služieb, následne je priradený na oddelenie sprostredkovateľských služieb.

Po dobu prvých 3 mesiacov evidencie má UoZ prístup k základným službám, ktoré ÚPSVaR poskytuje UoZ prostredníctvom oddelenia ZIPS (Zóna informačných a poradenských služieb). Jej vytvorenie bolo jedným z hlavných cieľov stanovených na začiatku tvorby implementačného plánu projektu Matra, jej najdôležitejšou úlohou je prispieť k efektívnosti a zvýšeniu kvality služieb poskytovaných úradom práce. Táto samoobslužná zóna je pilierom celej realizácie projektu. Je určená klientom, ktorí sú schopní samostatne využiť ponúkané možnosti zóny, prostredníctvom ktorých sa v relatívne krátkom čase uplatnia na trhu práce.

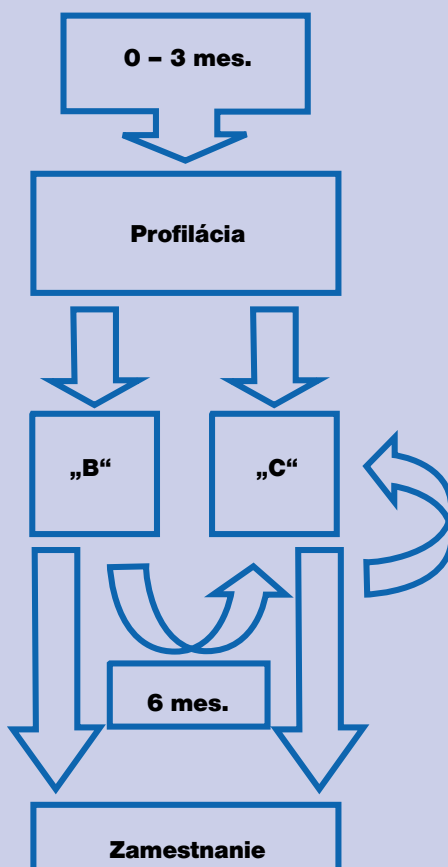
UoZ, ktorí zotrávajú v evidencii aj po 3 mesiacoch od zaevidovania, sú následne profilovaní na základe štatistického hodnotenia, tzv. „tvrdých“ údajov, do dvoch kategórií UoZ:

► **Do kategórie B – UoZ s dobrými vyhliadkami na zamestnanie sa,** zostávajú v predchádzajúcom režime s poskytovaním základných služieb.

► **Do kategórie C – rizikovní UoZ s vyšším rizikom stať sa dlhodobo nezamestnanými,** sú zasielaní na kvalitatívny príjem na oddelenie služieb odborného poradenstva (OSOP), za účelom tvorby a realizácie individuálneho akčného plánu (IAP).

V rámci spolupráce UoZ s odborným poradcom tento zisťuje a zaznamenáva „mäkké“ údaje podľa predpísaných pravidiel a otázok a na základe pomôcok vytvorených za týmto účelom v rámci štandardného postupu pri tvorbe IAP na úradoch PSVaR v SR, pričom tento proces predstavuje kvalitatívne hodnotenie UoZ. Kvalitatívne zhodnotenie UoZ vymedzí

problematickú stránku UoZ pri hľadaní si pracovného uplatnenia, t. j. zaevaluje tie bariéry, ktoré činia UoZ rizikovým. V rámci individuálneho akčného plánu majú UoZ prístup k **intenzívnejším službám** v celom rozmedzí ponuky úradu PSVaR.

► Ak sa UoZ profilovaný v kategórii B ako UoZ s dobrými vyhliadkami na zamestnanie po 6 mesiacoch nachádza stále v evidencii ÚPSVR, automaticky prechádza do kategórie C – vysoko rizikový UoZ a je zaradený do procesu tvorby IAP na OSOP, t. j. na intenzívnejšie formy pomoci zo strany úradu.

► Ak sa UoZ profilovaný v kategórii C po 3 mesiacoch po profilácii nachádza stále v evidencii ÚPSVR (6 mesiacov po zaevidovaní), vracia sa z procesu realizácie IAP kontaktov k sprostredkovateľovi do bežného režimu (zahrňuje zákonom stanovenú periodicitu kontaktov so sprostredkovateľom), vzhľa-

dom na ponuky ÚPSVR a predpoklady či obmedzenia UoZ posúdi dĺžku trvania bežného režimu pre jednotlivých UoZ a zväzi ich opätovné zaradenie do procesu tvorby IAP.

ZIPS = ZÓNA INFORMAČNÝCH A PORADENSKÝCH SLUŽIEB

Jej slávnostné otvorenie sa uskutočnilo 5. 11. 2004, zahŕňa v sebe dve dôležité funkcie:

► **1. Preventívnu funkciu** – v ponímaní prevencie dlhodobej nezamestnanosti ako informačného toku o trhu práce na jednej strane, ale aj ako pomoc pri profesijnej orientácii na strane druhej.

► **2. Informačnú funkciu** – poskytuje bohaté spektrum informácií pre uchádzačov o zamestnanie a širokú verejnosť prostredníctvom nástrojov, ako napr. informačné tabule, PC s prístupom na internet, odborná literatúra, katalóg zamestnávateľov a katalóg škôl, letáky, propagačné materiály a v neposlednom rade služby vyškolených poradcov.

Zóna je určená pre:

► tých, ktorí hľadajú prácu, uvažujú o zmene zamestnania alebo o ďalšom vzdelávaní,

► zamestnávateľov,

► školy, žiakov, študentov, rodičov,

► vzdelávacie inštitúcie,

► každého, kto hľadá informáciu o trhu práce.

Nachádzajú sa tu informácie o:

► voľných pracovných miestach s možnosťou priameho vyhľadávania na internete,

► možnostiach vzdelávania, katalóg škôl a ponuky vzdelávacích inštitúcií,

► zamestnávateľoch v regióne,

► trhu práce,

► voľbe povolania.

Poskytuje nasledovné služby:

► vyhľadávanie voľných pracovných miest na internete, prehľad voľných pracovných miest v regióne, v zahraničí (spolupráca s EURES-om);

► možnosť využívania programu ISTP a iných nástrojov vyvinutých pre profesijnú orientáciu vo forme programov a odbornej literatúry;

► možnosť využitia odbornej literatúry (pomoc pri prekonávaní dôsledkov nezamestnanosti, pri vypracovaní životopisu, žiadosti o prijatie do zamestnania...);

► prístup k printovým médiám, ktoré sa zaoberajú nezamestnanosťou a voľnými pracovnými miestami;

► typy a rady ako sa zamestnať;

► možnosť pravidelných návštev žiakov a študentov posledných ročníkov základných a stredných škôl;

► odborná pomoc špeciálne vyškolených stálych zamestnancov zóny. ►

možnosti informačného systému typových pozícií (ISTP). 9 zamestnávateľov navštívilo zónu kvôli poskytnutiu informácií a podmienok na „Podporu vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov“.

AKTIVITY PRE UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE

Na začiatku realizácie projektu Matra sme sa snažili určiť povinné kontakty do zóny len počítačovo zdatným klientom, ktorých však bolo medzi našimi UoZ málo. Ostatní nevideli zmysel v návšteve zóny, preto sme im umožnili v rámci skupinových stretnutí („miniškolení“) oboznámiť sa s PC a internetom. Rozdelili sme ich do dvoch kategórií: jedna je zameraná na prácu s operačným systémom Windows, s programom Word, písanie životopisov a žiadostí o prijatie do zamestnania, druhá na vlastnú prácu s internetom, vyhľadávanie web stránok, vytvorenie vlastnej e-mailovej stránky, posielanie a prijímanie e-mailov. Stretnutia mali pozitívny

ohlas, stali sa pravidelnými aktivitami v ZIPS, ktoré zabezpečujú vlastní zamestnanci úradu.

► Podľa vyhodnotenia dotazníkov, ktoré vyplňali klienti v zóne, najviac sú využívané a kladne hodnotené nasledovné služby:

- internet,
- tlač žiadostí, životopisov a motivačných listov,
- využívanie informačných materiálov a odbornej literatúry,
- prehľadné voľné pracovné miesta z regiónu,
- skupinové aktivity orientované na zlepšenie počítačových zručností.

ĎALŠIE AKTIVITY ÚRADU

V marci 2005 sa v priestoroch zóny uskutočnila prezentácia Inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pre uchádzačov, ktorí boli prehodnotení Sociálnou poisťovňou. V rámci spolupráce so vzdelávacími inštitúciami

dokončenie na str. 22 ►

PREHĽAD SKUPINOVÝCH STRETNUTÍ SO ŽIAKMI ZÁKLADNÝCH ŠKÔL						
MESIAC	POČET ZÁKLADNÝCH ŠKÔL			POČET ŽIAKOV		
	v ZIPS	na škole	spolu	v ZIPS	na škole	spolu
december 04	3	2	5	65	80	145
január 05	0	0	0	0	0	0
február 05	2	1	3	36	16	52
marec 05	2	12	14	69	894	963
apríl 05	1	0	1	14	0	14
máj 05	1	2	3	35	109	144
jún 05	0	14	14	0	304	304
október 05	0	6	6	0	117	117
november 05	0	2	2	0	47	47
december 05	0	3	3	0	210	210
Spolu	9	42	51	219	1 777	1 996

AKTIVITY V RÁMCI PREVENTÍVNEHO PORADENSTVA

V septembri 2004 sme na oddelení informačných a poradenských služieb začali realizovať **Národný projekt VII – interný projekt „Krok vpred“**. Zámerom bolo zlepšenie informovanosti klientov o možnostiach uplatnenia sa na trhu práce, ďalšom vzdelávaní, voľbe povolania, tiež spropagovanie služieb poskytovaných ÚPSVR v Nových Zámkoch, okrem iného Zóny informačných a poradenských služieb.

V decembri 2004 sa uskutočnilo prvé stretnutie s výchovnými poradcami základných škôl regiónu Nové Zámky. Účastníci sa oboznámili s aktivitami OIPS v rámci preventívneho poradenstva a s priestormi Zóny informačných a poradenských služieb. Akcia mala pozitívny ohlas u výchovných poradcov, zároveň sme s nimi dohodli spoluprácu formou návštev našich poradcov na školách, resp. žiakov priamo v zóne.

Vo februári 2005 sme rozšírili aktivity a preventívne poradenstvo na stredné školy a učilištia so zameraním hlavne na podporu snáh študentov pokračovať v štúdiu na VŠ, orientovať sa i na prácu mimo bydliska a okresu, prípadne uvažovať na istý čas o práci v zahraničí. Cieľom stretnutí bolo podnietiť študentov venovať sa svojim zručnostiam a schopnostiam, snažiť sa v súlade s nimi vyšpecifikovať si vlastnú profesijnú dráhu, prípadne sa vedieť dobre prezentovať pri vstupných pohovoroch,

tiež poukázať na nevýhody dlhodobej evidencie a podnietiť budúcich absolventov k vlastnej aktivite.

SPOLUPRÁCA SO ZAMESTNÁVATEĽMI

V rámci aktivít NP VII sa uskutočnilo 40 individuálnych stretnutí so zamestnávateľmi, ktorí zamestnávajú viac ako 50 zamestnancov, v spolupráci s oddelením sprostredkovateľských služieb sme zorganizovali 5 výberových konaní.

PREHĽAD SKUPINOVÝCH STRETNUTÍ ZAMERANÝCH NA PRÁCU S PC A INTERNETOM		
DÁTUM	POČET UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE	
	Základy práce s PC	Základy práce s internetom
1. 4. 2005	0	13
24. 6. 2005	7	0
1. 7. 2005	5	5
8. 7. 2005	5	3
22. 9. 2005	0	6
29. 9. 2005	0	4
6. 10. 2005	0	4
6. 12. 2005	9	0
13. 12. 2005	7	0
spolu	35	35

V priestoroch zóny sme v spolupráci s Regrutáčnym strediskom Ozbrojených síl v Nitre zrealizovali dve prezentácie (v marci a novembri 2005), ktorých sa zúčastnilo 106 mladých ľudí.

V mesiaci november 2005 prebehli dve predvýberové konania pre zamestnávateľov na pozíciu obchodného zástupcu a administratívneho pracovníka s účasťou 26 uchádzačov o zamestnanie. Pri posudzovaní osobných predpokladov, schopností a zručností na výkon daného povolania sme využili

PREHĽAD SKUPINOVÝCH STRETNUTÍ SO ŠTUDENTMI STREDNÝCH ŠKÔL						
MESIAC	POČET ZÁKLADNÝCH ŠKÔL			POČET ŽIAKOV		
	v ZIPS	na škole	spolu	v ZIPS	na škole	spolu
december 04	0	0	0	0	0	0
január 05	0	0	0	0	0	0
február 05	0	2	2	0	125	125
marec 05	7	6	13	152	660	812
apríl 05	3	7	10	65	125	190
máj 05	2	4	6	59	60	119
jún 05	0	0	0	0	0	0
november 05	1	0	1	16	0	16
Spolu	13	19	32	292	970	1 262

Od vstupu SR do EÚ medzinárodná spolupráca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prešla od fázy intenzívnych konzultačných a poradenských expertných stretnutí do fázy spolupráce na báze partnerstva a aktuálnej potreby riešenia konkrétnych otázok. Predvstupová bilaterálna spolupráca hlavne s krajinami EÚ prešla v roku 2005 do spolupráce založenej viac na multilaterálnej báze. Aj napriek novým povinnostiam, vyplývajúcim z členstva krajiny v EÚ, pokračovala medzinárodná spolupráca MPSVR SR na bilaterálnej aj multilaterálnej úrovni a taktiež v rámci medzinárodných organizácií OECD (OSN, RE), ktorých je Slovensko členom.

ODOVZDÁVANIE SKÚSENOSTÍ

Nové zameranie činnosti spolupráce jednotlivých odborov MPSVR SR so zahraničnými partnermi sa odvíja od faktu, že SR ako členská krajina EÚ môže ponúknuť vlastné skúsenosti a know-how, tak z prístupového procesu, ako aj z vlastného reformného procesu krajín, ktoré sa pred podobnými výzvami nachádzajú.

Podrobnejšie informácie o tomto projekte nájdete v článku „Gender mainstreaming pre Slovensko“ na nasledujúcej strane v tomto čísle.

KOORDINÁCIA SYSTÉMOV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA V RÁMCI EÚ

V oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia pre oblasť rodinných dávok bolo za necelé dva roky

Opakované stretnutia, aj vzhľadom na počet zamestnancov pracujúcich na území druhého štátu, sa uskutočnili so zástupcami Ministerstva práce a sociálnych vecí Českej republiky a naposledy aj so zástupcami Maďarskej štátnej pokladnice najmä v záujme vyriešenia priznávania nároku na rodinné dávky.

MODELY ZOSÚLADENIA RODINNÉHO A PRACOVNÉHO ŽIVOTA

Dňa 24. mája 2005 sa konala v Bratislave medzinárodná konferencia pod názvom „Modely zosúladenia rodinného a pracovného života“, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia zo Slovenska, Maďarska a Rakúska. Organizátorom konferencie bolo MPSVR SR, odbor rodinnej a rodovej politiky a spoluorganizátorom Združenie žien v podnikaní.

Na záver konferencie vtedajší minister práce, sociálnych vecí a rodi-

Medzinárodná spolupráca MPSVR SR (I. časť)

Na základe toho MPSVR SR pripravilo projekt „*Spolupráca MPSVR SR s krajinami Balkánu a Ukrajiny*“, ktorého zámerom je napomôcť krajinám západného Balkánu a Ukrajiny v ich transformačnom procese poskytnutím relevantného know-how. Projekt predpokladá návštevu predstaviteľov ministerstiev práce Rumunska, Chorvátska, Macedónska, Albánska, Srbska a Čiernej Hory, Bosny a Hercegoviny a Ukrajiny v SR.

Expertom budú ponúknuté návštevy sociálnych inštitúcií a prednášky v oblasti reformy trhu práce a politiky zamestnanosti, reformy dôchodkového systému a sociálneho poistenia, reformy systému sociálnej pomoci a rodinnej politiky, migrácie za prácou, prístupového procesu do EÚ a zosúladovanie právnych predpisov týkajúcich sa sociálnej oblasti s *acquis communautaire*.

Odobzďovanie skúseností sa bude týkať aj spolupráce s médiami a informovaní verejnosti.

GENDER MAINSTREAMING

V roku 2005 začalo MPSVR SR s realizovaním twiningového PHARE projektu „*Posilňovanie administratívnych kapacít v oblasti gender mainstreaming*“, ktorého hlavným cieľom je vytvoriť dostatočnú administratívnu štruktúru pre implementáciu stratégie gender mainstreaming v Slovenskej republike.

uskutočnených niekoľko bilaterálnych stretnutí. Stretnutia boli primárne orientované na susediace členské štáty Európskej únie. Do budúcnosti sa predpokladá aj uskutočnenie ďalších bilaterálnych stretnutí najmä so zástupcami kompetentných inštitúcií v členských štátoch, do ktorých naši občania najčastejšie odchádzajú hľadať svoje uplatnenie.

Hlavným cieľom všetkých doterajších stretnutí bola prezentácia fungovania systémov sociálneho zabezpečenia v oblasti rodinných dávok, výmena skúseností zo spolupráce s ostatnými členskými štátmi EÚ a skúseností z vykonávania tejto agendy.

V rámci stretnutí sa hľadali aj možnosti prehĺbenia spolupráce najmä v oblasti komunikácie medzi inštitúciami, a teda aj urýchlenia a zefektívnenia výmeny informácií medzi nimi. Predmetom niektorých stretnutí bolo aj riešenie problémov, na ktoré poukázal výkon tejto relatívne novej a komplikovanej agendy v praxi.

Zástupcovia MPSVR SR, ako aj ÚPSVR, ktorí sa venujú tejto problematike, doteraz absolvovali bilaterálne stretnutia so zástupcami z Ministerstva práce a sociálnej politiky Poľskej republiky a z ostatných inštitúcií podieľajúcich sa na výkone tejto agendy.

Ďalšie stretnutia sa uskutočnili so zástupcami Spolkového ministerstva sociálneho zabezpečenia, generácií a ochrany spotrebiteľa Rakúskej spolkovej republiky.

ny SR Ľudovít Kaník odovzdal ocenenia v súťaži „Zamestnávateľ ústretový k rodine“ za rok 2004. Hlavná pozornosť sa na konferencii sústredila na odlišnosti medzi súťažou zamestnávateľov ústretových k rodine a auditom „*Rodina a Práca*“. Zástupcovia ministerstiev z Rakúska, Maďarska a Slovenska informovali o špecifikách, hlavných témach a súťažných kategóriách národných súťaží a o organizovaní auditu „*Rodina a Práca*“.

V druhej časti konferencie odzneli príspevky zástupcov podnikov, ktoré sa stali víťazmi národných súťaží v Rakúsku, Maďarsku a na Slovensku. Z konferencie bol vydaný zborník, ktorý bude publikovaný aj na web-stránke ministerstva.

KONZULTAČNÉ STRETNUTIA MPSVR SR V 2. POLROKU 2005

MPSVR SR malo v roku 2005 celý rad konzultačných a študijných stretnutí s partnerskými ministerstvami.

V tejto súvislosti dňa 28. 6. 2005 MPSVR SR navštívila pracovná skupina vyšších štátnych úradníkov ukrajinskej delegácie v rámci študijnej návštevy dňa.

Na stretnutí bola partnerská strana oboznámená s postupom prác pri uzatváraní negociačnej kapitoly č. 2 Voľný pohyb osôb. Pozornosť bola zameraná na etapu od podpísania Zmluvy o prístupí do dňa vstupu SR za riadneho člena EÚ. ▶

Ďalšiu študijnú návštevu absolvovala v dňoch 29. 6. – 1. 7. 2005 bulharská delegácia expertov partnerského ministerstva.

Cielom návštevy bolo získať skúsenosti z predvstupového procesu SR na členstvo v EÚ so zameraním na postup pri zosúladovaní právnych predpisov týkajúcich sa 2 negociačných kapitol spadajúcich do pôsobnosti rezortu. Konzultácie poskytli informácie z najnovších skúseností z novovzniknutých činností a záväzkov, ktoré vyplývajú z nášho plného členstva v EÚ.

V septembri navštívila Slovensko 25-členná skupina študentov z Fakulty Manažmentu ľudských zdrojov z Univerzity v Grenobli.

Francúzska skupina študentov mala záujem získať informácie o zmene v systéme sociálneho poistenia, o Zákonníku práce a možnostiach, ktoré pracovno-právny poriadok zaručuje zamestnancom a zamestnávateľom. Zaujímali sa o politiku zamestnanosti a situáciu na trhu práce, mieru nezamestnanosti, výšku minimálnej mzdy, o zabezpečenie nezamestnaných osôb, ako aj o otázky týkajúce sa inšpekcie práce na pracovisku, zameranú na pracovné podmienky na pracovisku.

V októbri 2005 navštívila Slovensko delegácia zástupcov Ministerstva práce, zamestnanosti a sociálnych vecí Srbska, odborov a zamestnávateľských organizácií.

Srbská strana mala záujem získať informácie z oblasti politiky zamestnanosti, zákona o službách zamestnanosti, vytvárania národného akčného plánu zamestnanosti o Fonde sociál-

neho rozvoja. K otázkam fungovania sociálneho dialógu v SR sa delegácii vytvoril priestor na stretnutie aj so zástupcami KOZ SR. Ďalšie otázky boli priamo konzultované s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstvom školstva SR a Ministerstvom hospodárstva SR.

Október ďalej patril návšteve 23-člennej fínskej delegácie reprezentantov Odborového zväzu vychovávateľov dospelých (Trade Union of Adult Educators – AKOL).

Zástupcovia MPSVR SR načrtli fínskej delegácii priebeh uskutočnených reforiem v oblasti zamestnanosti, verejných služieb zamestnanosti, trhu práce a sociálnych vecí a v dôchodkovej oblasti. Ďalšou prezentovanou oblasťou bola činnosť, aktivity a štruktúra ESF v SR, konkrétne hlavné priority a oblasti záujmu ESF a nástroje aktívnej politiky trhu práce, posilnenia sociálnej inklúzie, zlepšenia kvalifikácie zamestnancov a rozvoja vedy a výskumu.

V novembri navštívila Slovensko 6-členná delegácia čínskych odborníkov z Čínskej akadémie spoločenských vied (Chinese Academy of Social Sciences – CASS) z Peking.

Zástupcovia MPSVR SR sprostredkovali čínskym odborníkom priebeh uskutočnených reforiem v oblasti zamestnanosti, verejných služieb zamestnanosti, trhu práce a sociálnych vecí. Bola im bola predstavená reforma dôchodkového systému SR, ktorá bola porovnaná s reformou v ostatných členských štátoch EÚ.

November zavŕšila návšteva 12-člennej delegácie z macedónskych

organizácií zaoberajúcich sa problematikou vzdelávania menšín so zameraním na rómsku menšinu (doprevádzaná p. Kristínou Magdolenovou – výkonnou riaditeľkou Rómskej tlačovej agentúry v Košiciach a Jesse Lutabingwom – viceprezidentom North Florida International Visitors Council at Florida Agricultural and Mechanical University).

Delegácia mala záujem získať informácie o dopade sociálnej reformy na rómsku komunitu a opatreniach MPSVR SR, ktoré majú napomôcť predchádzaniu a zmierňovaniu chudoby a zabraňovať sociálnemu vylúčeniu. Bola prezentovaná činnosť Fondu sociálneho rozvoja, ktorého projekty sú zamerané na zlepšenie začlenenia rizikových skupín a komunít cez komunitný rozvoj.

V decembri 2005 sa konalo stretnutie holandskej delegácie partnerského ministerstva a zástupcov holandských inštitúcií zainteresovaných na poradenstve pre SR.

Stretnutie sa uskutočnilo s cieľom konkretizovať plán vzájomných stretnutí na rok 2006, ktorý bude zameraný na koordináciu systémov sociálneho poistenia a inšpekciu práce a bude realizovaný v Sociálnej poisťovni a na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny.

Do konceptu medzinárodnej spolupráce rozbehnutom v roku 2005 zapadá **plánová konferencia o skúsenostiach s penzijnými reformami za účasti ministrov práce šiestich krajín (Bratislava, február 2006) a návšteva vyšších štátnych úradníkov z ministerstiev Holandského kráľovstva (január 2006).**

„Gender Mainstreaming“

Dňa 13. 12. 2005 sa v priestoroch Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky konala konferencia, v rámci ktorej bol odbornej verejnosti a médiám predstavený Twinningový projekt „Posilňovanie administratívnych kapacít v oblasti gender mainstreaming“. Základnou myšlienkou projektu je rozvinúť politiku rodovej rovnosti, na Slovensku finančne podporenú Európskou úniou s participáciou našej krajiny ako prijímateľa, Francúzska ako vedúceho partnera projektu a Nemecka ako juniorského partnera.

MEDZINÁRODNÝ PROJEKT

Za okrúhly stôl sa posadili predstavitelia všetkých zúčastnených krajín a povedali pár slov o cieľoch tohto projektu. Konferenciu otvorila ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Iveta Radičová, za francúzsku stranu vystúpili Michéle Andre, podpredsnička francúzskeho senátu, Monique Halpern, vedúca twinningového projektu za francúzsku stranu, za nemeckú stranu Joachim Hülsman, vedúca twinningového projektu za slovenskú stranu Viera Kusendová a Barbara Šiposová, riaditeľka Ľudských zdrojov PSA Peugeot – Citroën Trnava.

POSILŇOVANIE ADMINISTRATÍVNYCH KAPACÍT

Napriek tomu, že problematika rovnosti príležitostí žien a mužov sa pomaly otvára verejnej diskusii, hlavným problémom

POSILŇOVANIE ADMINISTRATÍVNYCH KAPACÍT

Napriek tomu, že problematika rovnosti príležitostí žien a mužov sa pomaly otvára verejnej diskusii, hlavným problémom

Slovenska v tejto oblasti je nedostatok efektívnych metód na jej presadzovanie. Konkrétne sa to prejavuje v nedostatku vedomostí a informácií o stratégii Gender Mainstreamingu ako procesu zohľadňovania účinkov akejkoľvek plánovanej aktivity vrátane legislatívnych noriem, politik a programov, vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach, s dôrazom na situáciu mužov a žien na všetkých úrovniach rozhodovania v slovenskej spoločnosti. Z týchto dôvodov bude odbor rodinnej a rodovej politiky MPSVR SR v roku 2006 odborným garantom realizácie projektu PHARE „**Posilňovanie administratívnych kapacít v oblasti Gender Mainstreaming v SR**“.

PARTNERI

Realizácia projektu sa začala v novembri 2005, samotná konferencia predsta-

Stretnutia z obdobia jún – december 2005 ukazujú, že o skúsenosti s reformou sociálneho a penzijného systému v SR prejavujú záujem aj „staré“ členské krajiny EÚ (viď zorganizované aktivity), čo je predpokladom pre opätovné zintenzívnenie vzájomných stretnutí.

AKTIVITY MPSVR V RÁMCI AGENDY S OECD

Dňa 19. 7. 2005 sa uskutočnil seminár „Hodnotenie stratégií miestneho rozvoja“ v Bratislave. Seminár bol organizovaný OECD LEED Trento Centre for Local Development, Evaluation Unit pod záštitou Ministerstva hospodárstva SR.

Cieľom seminára bolo šírenie informácií o nástrojoch a prístupoch k vyhodnocovaniu stratégií a projektov miestneho rozvoja a o využití a význame vyhodnocovania pre definovanie a rozvoj stratégií, ktoré podporujú podnikanie, malé a stredné podniky a lokálnu zamestnanosť.

Zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny sa 27. septembra 2005 zúčastnili na zasadnutí Koordinačného výboru pre pôsobenie SR v OECD na Ministerstve zahraničných vecí SR.

Zasadnutia sa zúčastnili všetky rezorty zaoberajúce sa agendou OECD vrátane veľvyslankyne SR pri OECD, ktorá zhodnotila spoluprácu jednotlivých rezortov s OECD a požiadala o lepšiu koordináciu aktivít EÚ a OECD, aby akcie OECD neboli marginálne. V rámci práce MPSVR SR s OECD ocenila pripravované aktivity týkajúce sa vysielania pracovníkov

MPSVR SR na stáži do OECD, účasť na expertných seminároch a zapojenie sa do projektu „School-to-Work-Transition“.

MPSVR SR malo svoju účasť aj na zasadnutí výboru ELSA v Paríži, ktoré sa konalo 21. 11. – 22. 11. 2005.

Najdôležitejšou témou rokovania z pohľadu MPSVR SR bola príprava prehodnotenia Stratégie zamestnanosti (Job Strategy) a Programu pre medzinárodné hodnotenie kompetencií dospelých (EPC). Nasledujúce zasadnutie 3. – 5. apríla 2006 prerokuje prehodnotenie Stratégie zamestnanosti, za účasti zástupcov Výboru pre hospodársku politiku (EPC).

ĎALŠIE AKTIVITY V RÁMCI ZAPOJENIA SA MPSVR SR DO PRÁCE A AKTIVÍT OECD

MPSVR SR sa prostredníctvom svojich zástupcov aktívne podieľa na práci OECD, najmä participáciou na práci a aktivitách Výboru pre zamestnanosť, prácu a sociálne veci (ELSAC) a v jeho pracovných skupinách – PS pre zamestnanosť, PS pre sociálnu politiku a PS pre migráciu.

MPSVR SR tiež aktívne participuje na práci výborov a pracovných skupín, ktoré nie sú v gescii MPSVR SR, konkrétne Výboru pre poisťovníctvo (CAS) a jeho PS pre súkromné penzijné fondy, Výboru pre ekonomické prehľady (EDRC), Výboru pre hospodárske otázky (EPC) a jeho PS pre krátkodobé ekonomické výhľady.

Zástupcovia MPSVR SR sa taktiež priebežne zúčastňujú aktivít programu miestneho hospodárskeho rozvoja a zamestnanosti (LEED). MPSVR SR

priebežne podľa požiadaviek jednotlivých výborov pripravuje štatistické údaje za oblasť zamestnanosti, trhu práce a sociálnej politiky, odpovede na dotazníky expertov OECD v rôznych oblastiach aktivít, ktoré sa týkajú politik zamestnanosti a trhu práce, dôchodkového systému na Slovensku. V neposlednom rade sú to komentáre k dokumentom, podklady, správy a stanoviská pre analytické publikácie.

MPSVR SR sa tiež podieľalo na príprave Výhľadov zamestnanosti 2004, 2005 (Employment Outlook), Penzijného monitoringu (Pension Monitoring), Kapitoly o krajine 2004, 2005 (Country Chapter) v rámci prehľadu o daňovom a dávkovom systéme členských krajín OECD, Trendov medzinárodnej migrácie, ako aj na bilaterálnom hodnotení posledného Economic Review Českej Republiky.

Podľa potreby spolupracuje na príprave materiálov ostatných rezortov, ktoré sa zúčastňujú na práci príslušných výborov, napr. v gescii Ministerstva hospodárstva – Trh práce a vývoj zamestnanosti Ekonomického prehľadu (Economic Survey). Zástupcovia MPSVR SR sa v rámci prípravy týchto dokumentov zúčastňujú schôdzok, ktoré sú na MPSVR SR organizované za účasti rezortných expertov, expertov OECD a zástupcov SR pri SM SR pri OECD v Paríži.

Mgr. RADKO DUDA
odbor tlačový a mediálny
MPSVR SR

pokračovanie v budúcom čísle

pre Slovensko

vovala oficiálny začiatok projektu. Hlavným cieľom je vytvoriť dostatočnú administratívnu štruktúru pre implementáciu stratégie **Gender mainstreaming** v SR. Hlavnými partnermi SR v projekte je francúzske Ministerstvo zamestnanosti, práce a sociálnej kohézie, ako ďalší partneri boli slovenskou stranou vybraní krátkodobí experti zo Senátu pre prácu, ženy a zdravie, Mladých a seniorov v Brémach v Nemecku. „Ambíciou projektu je vytvoriť akýchsi styčných dôstojníkov na jednotlivých ministerstvách, ktorí by v náplni svojej práce mali aj problematiku rodovej rovnosti. Boli by sme veľmi radi, keby sa nám podarilo vyškoliť 300 úradníkov, aby na každom rezorte boli vyškolení minimálne dvaja, traja,“ uviedla riaditeľka odboru rodinnej a rodovej politiky MPSVR SR Viera Kusendová.

OBSAHOVÁ NÁPLŇ PROJEKTU

Projekt bude trvať 12 mesiacov, jeho obsah je rozdelený do troch navzájom prepojených častí. V prvom rade je to podpora rozhodovania, obsahom ktorej je zaangažovanie politikov, s cieľom dosiahnuť inštitucionálne zabezpečenie stratégie mainstreamingu na Slovensku.

Ďalej je to vytvorenie rozličných vzdelávacích modulov s ohľadom na rôzne cieľové skupiny. Dôležitým faktorom projektu bude komunikácia, t. j. rozširovanie twinningových činností a koncepcie rodového hľadiska vo všetkých aspektoch spoločnosti, ako je príprava a rozširovanie informačných materiálov, sprievodcov, manuálov, vytvorenie web stránky a mediálne výstupy.

ODBÚRAVANIE RODOVÝCH STEREOTYPOV

Výsledky twinningového projektu by sa mali prejaviť hlavne v odbúravaní rodových stereotypov a všetkého, čo istým spôsobom tvorí bariéry v zamestnaní žien a mužov. Jedným z takýchto opatrení problematiky rodovej rovnosti je napríklad agenda zosúladenia rodinného a pracovného života, ktorá je zabehnutá v niektorých „starých“ členských krajinách EÚ. Je to investícia pre podniky a zamestnancov, ktorá umožní zosúladiť pracovné, osobné a rodinné povinnosti. Táto agenda je prioritou MPSVR SR, ktoré pripravuje také opatrenia v tejto oblasti, aby sa postupne stala prierezovou agendou všetkých ministerstiev, pretože ide o nadrezortnú záležitosť, ktorá si zaslúži pozornosť zo všetkých strán.

Mgr. MARTIN LABANC
odbor mediálny a informačný ÚPSVR

Dňa 1. januára 2006 nadobudol účinnosť výnos Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zo 14. decembra 2005 č. 3749/2005-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Podľa predmetného výnosu možno poskytovať aj dotácie na stravu, školské potreby a dotáciu na motivačný príspevok deťom, ktoré navštevujú predškolské zariadenia alebo školu a žijú v rodinách, ktorým sa poskytujú dávky v hmotnej núdzi a príspevky, alebo ktorých príjem je najviac vo výške životného minima.

DOTÁCIA NA STRAVU

Dotáciu na stravu možno poskytovať žiadateľovi dotácie na zabezpečenie stravy pre deti v predškolskom zariadení a pre deti v základnej škole a špeciálnej základnej škole (ďalej len škola).

Za stravu sa na účely dotácie na stravu považuje poskytovanie obeda a iného jedla.

DOTÁCIA NA ŠKOLSKÉ POTREBY

Dotáciu na školské potreby možno poskytovať žiadateľovi dotácie na zabezpečenie školských potrieb.

Za školské potreby sa na účely dotácie na školské potreby považujú najmä zošity, písacie potreby, učebnice, nevyhnutné individuálne pomôcky, ktoré

DOTÁCIA NA MOTIVAČNÝ PRÍSPEVOK

Dotáciu na motivačný príspevok možno poskytovať žiadateľovi v závislosti od prospechu, ktorý dieťa v škole dosiahlo.

Dotáciu na motivačný príspevok možno poskytovať žiadateľovi

- ▶ na všetky deti, ktoré navštevujú školu a v škole je najmenej 50 % detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka a príspevky a ich priemerný prospech je najviac 2,5 za posledný školský polrok alebo si za posledný školský polrok zlepšili priemer prospechu najmenej o 0,5 oproti predchádzajúcemu školskému polroku, alebo
- ▶ individuálne na dieťa, ktoré navštevuje školu a žije v rodine, ktorej sa poskytuje dávka a príspevky, alebo

Dotácie na stravu, školské potreby a motivačný príspevok

Dotáciu na stravu možno poskytovať žiadateľovi

- ▶ na všetky deti, ktoré navštevujú školu, v ktorej je najmenej 50 % detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka a príspevky,
- ▶ individuálne na dieťa, ktoré navštevuje školu a žije v rodine, ktorej sa poskytuje dávka a príspevky alebo ktorej priemerný mesačný príjem za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov je najviac vo výške životného minima.

Dotáciu na stravu možno poskytnúť na dieťa, ktoré navštevuje školu a ktorému rodič prispieva na stravu sumou od 1 Sk do 5 Sk na každé odobraté jedlo.

KTO MÔŽE BYŤ ŽIADATEĽOM

Žiadateľom môže byť

- ▶ zriaďovateľ školy s výnimkou krajského školského úradu,
- ▶ obec podľa sídla školy, ktorej zriaďovateľom je krajský školský úrad, alebo
- ▶ občianske združenie, ktorého členmi sú rodičia alebo iní zástupcovia detí a priatelia školy, ak zriaďovateľom školy je krajský školský úrad.

VÝŠKA DOTÁCIE

Na stravu možno poskytnúť dotáciu najviac vo výške 26 Sk na jeden stravovací deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania, a to najviac

- ▶ 26 Sk na obed,
- ▶ 6 Sk na iné jedlo.

Dotácia na stravu sa môže poskytovať preddavkovo mesačne, a to do 25. dňa v kalendárnom mesiaci na nasledujúci kalendárny mesiac.

priamo súvisia s vyučovacím procesom alebo s predškolskou výchovou a vzdelávaním dieťaťa v prípravnej triede v predškolskom zariadení.

Dotáciu na školské potreby možno poskytovať žiadateľovi

- ▶ na všetky deti, ktoré navštevujú predškolské zariadenie posledný rok pred nástupom do školy, alebo ktoré navštevujú školu, v ktorých je najmenej 50 % detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka a príspevky alebo
- ▶ individuálne na dieťa, ktoré navštevuje predškolské zariadenie posledný rok pred nástupom do školy, alebo školu a žije v rodine, ktorej sa poskytuje dávka a príspevky, alebo ktorej príjem je najviac vo výške životného minima.

KTO MÔŽE BYŤ ŽIADATEĽOM

Žiadateľom môže byť

- ▶ zriaďovateľ školy s výnimkou krajského školského úradu,
- ▶ obec podľa sídla školy, ktorej zriaďovateľom je krajský školský úrad, alebo
- ▶ občianske združenie, ktorého členmi sú rodičia alebo iní zástupcovia detí a priatelia školy, ak zriaďovateľom školy je krajský školský úrad.

VÝŠKA DOTÁCIE

Na školské potreby je dotácia najviac 1 000 Sk na dieťa v rozpočtovom roku, spravidla 500 Sk na školský polrok.

Dotácia na školské potreby sa môže poskytovať preddavkovo polročne, a to do 25. februára na druhý polrok školského roka a do 25. septembra na prvý polrok školského roka.

ktorej príjem je najviac vo výške životného minima a jeho priemerný prospech je najviac 2,5 za posledný školský polrok alebo si za posledný školský polrok zlepšili priemer prospechu najmenej o 0,5 oproti predchádzajúcemu školskému polroku.

Dotáciu na motivačný príspevok nemožno poskytovať na dieťa, ktoré

- ▶ zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a z tohto dôvodu sa prídavok na dieťa poskytuje obci,
- ▶ opakuje ročník, alebo
- ▶ malo za posledný školský polrok zníženú známku zo správania o dva stupne.

Žiadateľom môže byť

- ▶ zriaďovateľ školy s výnimkou krajského školského úradu,
- ▶ obec podľa sídla školy, ktorej zriaďovateľom je krajský školský úrad, alebo
- ▶ občianske združenie, ktorého členmi sú rodičia alebo iní zástupcovia detí a priatelia školy, ak zriaďovateľom školy je krajský školský úrad.

VÝŠKA DOTÁCIE

na motivačný príspevok je najviac

- ▶ 500 Sk, ak dieťa v poslednom školskom polroku má priemerný prospech najviac 1,5,
- ▶ 300 Sk, ak dieťa v poslednom školskom polroku má priemerný prospech najviac 2,5,
- ▶ 200 Sk, ak si dieťa v poslednom školskom polroku zlepšilo priemerný prospech najmenej o 0,5 oproti predchádzajúcemu školskému polroku.

Dotácia na motivačný príspevok sa poskytuje mesačne, a to do 25. dňa

v kalendárnom mesiaci s výnimkou júla a augusta.

AKO RODIČ POŽIADA O POSÚDENIE PRÍJMU

Rodič, ktorý nepoberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky, môže požiadať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu o posúdenie príjmu na účely dotácií.

► Informácie rodičovi poskytne zriaďovateľ školy, úrad alebo škola.

► Zriaďovateľ alebo škola poskytne tlačivo „Vyhlásenie rodičov detí z rodín, ktorým sa neposkytuje pomoc v hmotnej núdzi“ a „Formulár na posúdenie príjmu“.

► Rodič predloží vyplnený Formulár na posúdenie príjmu a príjmy za posledných šesť mesiacov príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

► Rodič predkladá príjem pri podaní žiadosti do 10. dňa v kalendárnom mesiaci po predložení vyhlásenia a následne do 10. augusta.

► Ak na poskytovanie dotácie pre dieťa je príslušný iný úrad ako ten, ktorý je príslušný podľa trvalého pobytu dieťaťa, zašle tento úrad „Vyhlásenie rodičov detí z rodín, ktorým sa neposkytuje pomoc v hmotnej núdzi“ a „Formulár na posúdenie príjmu“ s priloženými dokladmi o príjme spoločne posudzovaných osôb na posúdenie príjmu úradu príslušnému na poskytnutie dotácie.

O poskytnutí dotácie informuje rodiča zriaďovateľ.

POSÚDENIE PRÍJMU PODĽA ŽIVOTNÉHO MINIMA

Kritérium príjmu na dotácie je splnené, ak priemerný mesačný príjem spoločne posudzovaných osôb za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov od zaradenia dieťaťa do zoznamu detí, na

ktoré sa poskytujú dotácie, je najviac vo výške životného minima pre spoločne posudzované osoby.

Sumy životného minima platné od 1. 7. 2005:

► **4 730 Sk** pre jednu plnoletú fyzickú osobu,

► **3 300 Sk** pre ďalšiu spoločne posudzovanú fyzickú osobu,

► **2 150 Sk** pre nezaopatrené dieťa.

Započítavanie príjmov:

► príjem rodičov – otec, matka,

► príjem nezaopatrených detí,

► príjem, ktorý na dieťa poberá iná fyzická osoba (napr. výživné).

Za príjem sa považuje:

► čistý príjem zo závislej činnosti,

► príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti,

► dávky sociálneho poistenia (dôchodky, dávka v nezamestnanosti, nemocenské, materské, ošetrovné atď.),

► prídavok na dieťa,

► daňový bonus,

► zaopatrovací príspevok,

► rodičovský príspevok,

► výživné,

► dávky pestúnskej starostlivosti (odmena pestúna, príspevok na úhradu potrieb dieťaťa),

► peňažný príspevok za opatrovanie,

► dávka a príspevky v hmotnej núdzi,

► iné.

KTO A KOMU POSKYTUJE DOTÁCIE

Dotácie možno poskytovať na základe písomnej žiadosti žiadateľovi o dotácie prostredníctvom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má sídlo žiadateľ o dotácie, okrem občianskeho združenia.

Občianskemu združeniu možno dotácie poskytovať prostredníctvom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má sídlo škola.

V prípade poskytnutia dotácie na motivačný príspevok žiadateľ tejto dotácie ju vypláca rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu.

DOTÁCIA NA VÝKON OSOBITNÉHO PRÍJEMCU

Dotáciu na výkon osobitného príjemcu možno poskytovať na financovanie výkonu osobitného príjemcu dávky a príspevkov.

Dotáciu na výkon osobitného príjemcu možno poskytovať obci, ktorá je osobitným príjemcom dávky a príspevkov v hmotnej núdzi najmenej pre 20 spoločne posudzovaných fyzických osôb.

VÝŠKA DOTÁCIE

► **50 Sk** na každú spoločne posudzovanú osobu, ak sa viac ako polovica celkového objemu finančných prostriedkov určených na poskytovanie dávky a príspevkov jednotlivým spoločne posudzovaným osobám použije na vecné plnenie,

► **25 Sk** na každú spoločne posudzovanú osobu, ak sa viac ako polovica celkového objemu finančných prostriedkov určených na poskytovanie dávky a príspevkov jednotlivým spoločne posudzovaným osobám použije na priamu výplatu finančných prostriedkov najmenej v troch výplatných termínoch.

Dotáciu na výkon osobitného príjemcu možno poskytovať mesačne, a to do 25. dňa v kalendárnom mesiaci.

JUDr. EVA SPITZEROVÁ,

riadiťka odboru pomoci v hmotnej núdzi
Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Kým sa deviataci rozhodnú

Aj takto sa dá nazvať podujatie, ktoré zorganizoval ÚPSVR v Považskej Bystrici v spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradňou ako IV. ročník prezentácie stredných škôl „Cesta k povolaniu“. Podujatia sa už tradične zúčastnili stredné školy a učilištia z regiónu Považskej Bystrice, Žiliny a Trenčína. Celkom 16 škôl a učilišť prezentovalo práce svojich žiakov tak, aby čo najviac upútali pozornosť takmer tisíc deviatakov, ktorí ešte s voľbou školy váhajú.

PONUKA ŠKÔL PRE VŠETKÝCH

Žiaci mali možnosť vybrať si spomedzi škôl tú, ktorá ich schopnosťami a naturelou vyhovuje najviac. Stredné školy vyslali na akciu svojich šikovných žiakov. Najkrajšie výrobky tu vystavovali budúci cukrári, kuchári, sklári, poľnohospodári, ale aj učni stavebného a strojárského

učilišťa. Študentky stredných zdravotníckych škôl z Považskej Bystrice, Trenčína a Žiliny zaujali starostlivosťou o účastníkov akcie – meraním krvného tlaku a predvedením masáže. „Cesta k povolaniu“ bola vyvrcholením preventívneho poradenstva k voľbe povolania žiakov základných škôl, ktoré v priebehu tohto kalendár-

neho roka úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pre žiakov zabezpečil.

SPRIEVODCA SVETOM POVOLANÍ

S prípravou podujatí k voľbe povolania terajších deviatakov začal úrad práce ešte v júni. Prostredníctvom výchovných poradcov sa dostal do pozornosti žiakov ôsmych ročníkov (terajší deviataci) program „Sprievodca svetom povolání“. Zámer bol jednoduchý: hravou formou ich priviesť k myšlienke voľby povolania, s ktorým sa na súčasnom trhu práce uplatnia. Program sa ukázal ako veľmi vhodný, žiaci mali mož-

Výberové pohovory na jednoročné zamestnanie v SRN

Odbor sprostredkovateľských služieb Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny aj v roku 2006 sprostredkováva dlhodobé zamestnanie občanov Slovenskej republiky za účelom rozšírenia ich odborných a jazykových vedomostí do Spolkovej republiky Nemecko na základe medzivládnej Dohody medzi vládou SR a vládou SRN.

PODMIENKY POHOVORU

Dohoda sa vzťahuje na občanov SR a SRN, ktorí chcú pracovať na území štátu druhej zmluvnej strany. Občania, ktorí majú záujem o vycestovanie, musia mať ukončené odborné vzdelanie alebo získali odbornú prax, vykonávajú dočasné zamestnanie na zdokonalenie svojich odborných a jazykových vedomostí, v čase prijatia do zamestnania nie sú mladší ako 18 a starší ako 40 rokov a ovládajú nemecký jazyk.

V rámci kontingentu je možné ročne sprostredkovať zamestnanie 1 000 občanom, ktorí môžu byť 12 mesiacov zamestnaní v Spolkovej republike Nemecko. Nadväzne je možné požiadať o predĺženie o 6 mesiacov, alebo o udeľenie pracovného povolenia EÚ (umožňuje neobmedzený prístup na nemecký trh práce), o ktoré musí požiadať zamestnávateľ.

Sprostredkovanie zamestnania je nezávislé od situácie a vývoja na trhu práce v SRN. Jednoročné zamestnanie je rozdelené na oblasti v hotelových a reštauračných službách – kuchári, čašníci, barmani, recepční a ostatných činností (všetky ostatné odborné kvalifikácie). Dohoda medzi SR SRN vymedzuje aj neprípustné zamestnania. Ide o hotelové a reštauračné služby – nekvalifikované pracovné sily (pomocný personál do kuchyne, chyžné), ostatné činnosti – vodiči a skladníci.

POHOVORY NA ROK 2006

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom odboru sprostredkovateľských služieb organizuje v spolupráci s Centrárou pre sprostredkovanie práce v Bonne dvakrát do roka (na jar a na jeseň) výberové pohovory za účelom sprostredkovania jednoročného zamestnania v Spolkovej republike Nemecko. Najbližšie pohovory pre uchádzačov o jednoročné zamestnanie v SRN sa uskutočnia v dňoch 22. – 24. 2. 2006 v Bratislave za prítomnosti zástupcu z Centráry pre sprostredkovanie zamestnania v Bonne, ktorý si vyberie vhodných záujemcov pre oblasť hotelových a reštauračných služieb vrátane systémovej gastronómie (Mc Donalds, Burger King, Pizza Hut) a tiež pre ostatné činnosti.

Na pohovory sú požadovaní uchádzači s povolaniami pre oblasť hotelových a reštauračných služieb. Konkrétne kuchár – čašník s maturitou alebo s výučným listom, alebo s requalifikačným kurzom a 2-ročnou praxou, alebo s 3 ročnou súvislou praxou v požadovanej oblasti. Pre oblasť systémovej gastronómie sa môžu nahlasovať uchádzači, ktorí majú ukončené jedno z nasledujúcich vzdelaní: gastronómia, poľnohospodárstvo (podnikový manažment), ekonomický smer, obchodná akadémia, predavač/-ka. Ďalej je to oblasť ostatných činností, konkrétne poľnohospodári, ošetrovatelia a cvičitelia koní, pekári, másiari, maliari a natierači.

KAM ZA INFORMÁCIU

Záujemcovia sa môžu nahlasovať na každom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste svojho trvalého bydliska (na oddelení sprostredkovateľských služieb alebo EURES-e). Tu im budú poskytnuté bližšie informácie ohľadne pohovorov, ako aj tlačivo žiadosti na dlhodobé zamestnanie, ktoré je potrebné priniesť spolu s ďalšími podkladmi na pohovory. Základným predpokladom úspešnosti na pohovory sú dobré znalosti nemeckého jazyka, okrem toho sa od všetkých nahlásených uchádzačov vyžaduje odborné vzdelanie, príp. minimálne 3-ročná prax v požadovanej oblasti.

ČO MÔŽETE PO POHOVORE OČAKÁVAŤ

Úspešným uchádzačom bude Centrála pre sprostredkovanie práce v Bonne hľadať vhodného zamestnávateľa. Ak bude zamestnávateľ s uchádzačom súhlasiť, telefonicky sa s ním skontaktuje a dohodnú sa na podmienkach pracovnej zmluvy a termíne možného nástupu do práce. Podľa doterajších skúseností asi 70 % z vybraných uchádzačov dostane ponuku na prácu v Nemecku. Sprostredkovanie zamestnania môže trvať od 2 do 4 mesiacov, až do pol roka. Ak si úspešní uchádzači z pohovorov v tomto období nájdu inú prácu, je potrebné oznámiť svoj nezáujem o ďalšie sprostredkovanie kontaktnej osobe úradu práce, resp. priamo Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave.

Z podkladov odboru sprostredkovateľských služieb upravil **Mgr. MARTIN LABANC** odbor informačný a mediálny ÚPSVR

► dokončenie z predch. strany

nosť otestovať to, čo skutočne chcú, ak sa ešte presne nerozhodli, ak majú zopár nápadov, ak majú osobitné požiadavky vzhľadom na zdravotný stav a podobne. Na základe informácií výchovných poradcov, získaných zo spoločných stretnutí v priestoroch úradu práce, sa rozvinuli aj ďalšie aktivity úradu.

SPOLUPRÁCA ŠKÔL S ÚRADOM PRÁCE

Pre rodiny, v ktorých si rodičia potrebovali spolu so žiakmi ujasniť, aké sú

možnosti v rámci ponuky škôl, pripravilo oddelenie informačných a poradenských služieb katalógy stredných škôl, stredných odborných učilíšť a špeciálnych stredných škôl z regiónu Považskej Bystrice a okolia. Z regionálnej tlače sa rodičia a žiaci dozvedeli, že katalógy sú k dispozícii v priestoroch klubu práce každú stredu do 17-tej hodiny. Tí, ktorí prejavili záujem, mohli prísť a v katalógoch vyhľadať informácie o konkrétnej škole. Ďalšie informácie získali rodičia na diskusnom fóre „Volba povolania“, ktoré pripravil úrad v spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradňou v Považskej

Bystrici. Zástupcovia škôl v priestoroch Považskobystrického kina Mier prezentovali jednotlivé študijné odbory, podmienky prijatia na štúdium, nároky pri prijímacích pohovoroch, a zároveň odpovedali na množstvo otázok rodičov.

Na definitívne rozhodnutia majú žiaci ešte čas. Veríme, že zámer zamestnancov OIPS pomôcť žiakom i rodičom sa odrazí na ich správnych rozhodnutiach.

Ing. MIROSLAVA JURDÍKOVÁ,
vedúca OIPS
ÚPSVR Považská Bystrica

■ NEZAMESTNANÍ UROBILI PRÁCE ZA SEDEM MILIÓNOV

Takmer sedemsto nezamestnaných Popradčanov urobilo v minulom roku práce za sedem miliónov korún. Mesto ich zamestnávalo v rámci aktivačných prác vo firme Menšie obecné služby. "Pomáhali na všetkých úrovniach. Od kancelárií mestského úradu až po práce v uliciach mesta," uviedol primátor Popradu Anton Danko. Počas ôsmich mesiacov činnosti pracovníci menších obecných služieb upravili 1 500 štvorcových metrov porastov a kríkov, pokosili 9 170 štvorcových metrov burínisk, nahrabali 167 ton bioodpadu a 11 783 kubických metrov lístia, vypratili 15 divokých skládok s 228 tonami odpadu. "Okrem toho pomáhali pri čistení rígov a odtokov, parkovísk, pri roznášaní poštových zásielok, no uplatnenie našli aj v sociálnej oblasti pri starostlivosti o nevládných občanov," dodala hovorkyňa popradského magistrátu Zuzana Pojedincová. Činnosť obecných služieb bude podľa jej slov pokračovať aj v tomto roku.

Pravda

Krátke správy

■ V TORNALI ODMENILI TAMOJŠÍ DETSKÝ DOMOV

"Detský domov v Tornali bol vyhodnotený ako jeden z najúspešnejších v programe Z detského domova do rodiny. Ministerstvo práce a rodiny ocenilo najmä jeho prácu pri budovaní detského domova tzv. rodinného typu. Na Slovensku je viac ako 50 detských domovov, z toho 4 dostali ocenenie. Okrem toho, že také uznanie považuje Magdaléna SOBOŇOVÁ, riaditeľka detského domova, za veľký úspech a milý vianočný dar pre 28-členný kolektív, najviac ju teší fakt, že ostatní ocenení chodili na skusy a pre odborné rady práve do Tornale. Budovaniu detského domova tzv. rodinného typu sa tu venujú už niekoľko rokov. Kvalitatívne zmeny u nich nastali aj na poli výchovnej práce, veď z 35 detí majú 13 stredoškolákov a z toho 10 budú maturovať. Veľmi dobrá je spolupráca so školami, ale aj so skutočnými rodičmi, mestom a sponzormi, nehovoriac o ústretových rodinách, ktoré im často ponúkajú pomocnú ruku. Na vianočné a novoročné sviatky napr. zostalo v domove len 6 detí.

Rozhlasová stanica Regina

■ NOVÉ CESTOVNÉ NÁHRADY

Na základe opatrenia MPSVR SR z 19. decembra 2005, ktoré nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia a bolo uverejnené v Zbierke zákonov v zákone č.615/2005 Z. z., upravujú sa sumy stravného pre časové pásma nasledovne: 89 Sk pre časové pásmo 5 až 12 hodín, 135 Sk pre časové pásmo nad 12 až 18 hodín a 208 Sk pre časové pásmo nad 18 hodín. Tieto upravené sumy náhrad patria zamestnancovi od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom opatrenie bolo zverejnené, t. j. od 1. januára 2006.

Ministerstvo práce,
sociálnych vecí a rodiny

■ NÁVRAT DO EVIDENCIE NEZAMESTNANÝCH BUDE LAHŠÍ

Podmienky na návrat vyradeného uchádzača o zamestnanie do evidencie úradu práce sa od januára zmiernili. Ako vyplýva z novely Zákona o službách zamestnanosti, uchádzač o prácu sa môže od začiatku januára opätovne zaradiť do evidencie nezamestnaných už po troch mesiacoch od jeho vyradenia z tejto evidencie. Do konca decembra minulého roku tak mohli úrady práce urobiť až po šiestich mesiacoch od vyradenia. Mesačná periodicita návštev

na úradoch práce sa od januára rozširuje aj na uchádzačov o zamestnanie, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávaní a príprave na trh práce a takéto aktivity si zabezpečili uchádzači sami. Do konca decembra minulého roku museli nezamestnaní v tomto prípade navštevovať úrad práce každé dva týždne.

SME – SITA

■ V NENINCIACH JE PRIPRAVENÉ ÚZEMIE PRE PRIEMYSELNÝ PARK

„V posledných rokoch sa na juhu Veľkokrtíšskeho okresu darilo znižovať nezamestnanosť hlavne využívaním pracovných príležitostí v neďalekom Maďarsku. Vedenie Neniniec však pracuje na tom, aby nové miesta vznikali aj u nás. Od roku 2004 má pripravené územie pre priemyselný park, rokuje s viacerými zahraničnými investormi a výsledky by sa mali dostať v tomto roku.“ Potvrďuje starosta Zoltán KUZMA. „Maďarskí podnikatelia majú záujem o naše objekty, chcú prísť do priemyselného parku, tu sa lady troška pohli.“ Sympatické je, že v Neninciach sa začínajú uplatňovať aj domáci menší investori, zatiaľ vo výrobe trvanlivého pečiva a mäsových produktov. „Je tu šikovný podnikateľ, ktorý už teraz pomôže, lebo zamestnáva 20 – 25 ľudí.“

Rozhlasová stanica Slovensko

■ MEŠTO PEZINOK PREVZALO DO VLASTNEJ RÉŽIE TERÉNNU OPATROVATEĽSKÚ SLUŽBU

"Mesto Pezinok prevzalo od včera do vlastnej réžie Terénnu opatrovateľskú službu od Centra privátnych sociálnych služieb. Z centra prešli traja zamestnanci s autom k ostatným 32 opatrovatelkám, ktoré sa starajú o 43 nevládných dôchodcov a telesne postihnutých spoluobčanov. Auto využívajú na rozvoz stravy do domácností a v prípade núdze i na zdravotné a ďalšie nevyhnutné úkony pre sociálnych klientov. Sídlo Terénnej opatrovateľskej služby bude v zariadení Opatrovateľskej starostlivosti na Komenského ulici."

Rozhlasová stanica Regina

■ ZAČALO FUNGOVAŤ CENTRUM BEZPLATNEJ PRÁVNEJ POMOCI

Bezplatnú právnu radu a pomoc môžu občania od januára dostať v Centre právnej pomoci, ktoré bolo zriadené na základe zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Žiadateľ musí spĺňať zákonom stanovené podmienky. Jeho príjem nesmie prekročiť 1,4-násobok životného minima, čo je v súčasnosti 6 412 korún. Prípad, s ktorým sa na centrum občan obráti, nesmie byť "zjavne neúspešný" a hodnota sporu musí prevyšovať hodnotu minimálnej mzdy. Netýka sa to sporov, v ktorých nie je možné vyčísliť hodnotu sporu. Bezplatná právna pomoc sa poskytuje v občianskoprávných, rodinných a pracovnoprávných sporoch..

SME – SITA

■ KRISTIÁN NAŠIEL DOMOV V TALIANSKU

Malý Kristián prežil svoje prvé Vianoce v skutočnom domove. Lásku, domov a pochopenie našiel u talianskeho manželského páru v Turíne, ktorý požiadal o medzinárodnú adopciu. Teraz šesťročný Kristián navštevuje prípravku, učí sa po taliansky, ale čo je najhlavnejšie, je šťastný. Rodičia mu poskytli bezpečie, pohodlie a veľa lásky. Práve šťastia a lásky sa mu od narodenia, až pokým sa nedostal do Detského domova vo Svidníku, veľa nedostávalo. Jeho vychovávateľka Anna Kimáková si spomína, že k nim prišiel v zúboženom stave, nielen fyzicky, ale aj psychicky. "Nepoznal takmer nič. Nevedel rozprávať, počítat, rozoznávať farby, nepoznal bežné domáce zvieratá. Bol však šťastný pri upratovaní a rôznych domácich povinnostiach. Krásne maľoval, mal bohatú fantáziu. Ukázalo sa, že je skutočne veľmi šikovný," tvrdí teta Anička. V domove sa dieťa pozbieralo. Kristiána si tam všetci ▶

oblúbili. Deti i vychovávateľa. Až im bolo ľúto, keď odchádzal. Nechýbali ani slzičky. Všetci však verili, že v Taliansku nájde svoj skutočný domov. Ich nádeje sa, našťastie, splnili. Lásku, ktorú Kristián spoznal v domove, im statočne opláca. "Posiela nám šťastné listy a fotografie, nezabudol na nás," tešia sa jeho tety vychovávateľky. Všetky naň spomínajú ako na svoje slniečko.

24 hodín

■ BEZDOMOVECTVO NIE JE ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Už vyše 1 200 ľudí podpísalo petíciu za vybudovanie základných sociálnych služieb pre bezdomovcov v Bratislave. Občianske združenie Proti prúdu, ktoré vydáva časopis Nota bene, chce petíciou dosiahnuť zmenu postoja bratislavských radníc k problémom bezdomovcov. V uliciach hlavného mesta už túto zimu zomrelo 16 ľudí bez domova, mnohí na následky podchladenia. Signatári petície chcú, aby sa bezdomovecťvo chápalo ako problém a nie ako životný štýl niektorých jedincov. Žiadajú vybudovanie základnej sociálnej siete, ktorá umožní ľuďom na ulici dôstojne prežiť a začleniť sa do spoločnosti, celoročnú prevádzku už existujúcich nocľahární, či rozšírenie počtu lôžok v nocľahárňach. Podľa Tordovej by chceli dosiahnuť aj zriadenie nocľahárne pre bezdomovcov, ktorí majú problémy s alkoholom, pretože tých do útulkov neprijímajú. Petíciu môžu záujemcovia podporiť buď cez internet na stránkach časopisu Nota bene, alebo priamo u redaktorov.

Večerník

■ POLDENNÁ MINIŠKÔLKA PRE SOCIÁLNE SLABŠÍCH OBYVATEĽOV

"Dve desiatky prevažne rómskych detí predškolského veku začalo navštevovať poldennú miniškôlku, ktorú mesto zriadilo v miestnej časti Orechov dvor pre sociálne slabších obyvateľov, napríklad neplatičov vystahovaných z nitrianskych bytov. Venuje sa im jedna pedagogická pracovníčka a v rámci aktivačného príspevku jedna rómska aktivistka. Mesto vyšlo v ústrety aj takmer štyrom desiatkam školopovinných detí, ktoré na to určený autobus vozí do dvoch škôl v Nitre. Peniaze vynaložené na tieto aktivity sa mu, podľa prednostu jeho úradu Ľubomíra MARTINKU, vrátia v podobe dobrej, alebo aspoň lepšej výchovy detí z často veľmi početných rodín."

Rozhlasová stanica Slovensko

■ NOVÝ ROK PRINIESOL VIACERO ZMIEN V PRACOVNEJ POLITIKE

Nový rok priniesol viacero zmien aj v pracovnej politike. Úrady práce môžu nezamestnaným preplatiť celé náklady na vzdelávanie, absolventom počas praxe sa zvýši príspevok na cestovné o 200 korún, skrátí sa sankčná lehota po vyradení z evidencie zo šesť na tri mesiace, podľa ministerky práce Ivety RADIČOVEJ sa rozšíri aj okruh služieb zamestnanosti. „Rozšírili sme tieto služby aj pre mnohohodtetné rodiny, aj pre osamelých rodičov bez ohľadu na vek dieťaťa, jednoducho v situácii nezaopatreného dieťaťa.“

Rozhlasová stanica Express

■ NEZAMESTNANÍ SI OPĚT SADAJÚ DO ŠKOLSKÝCH LAVÍC

Na úrade práce v Lučenci tento týždeň písali vstupné vedomostné testy nezamestnaní, ktorí, ak ich zvládli, už v pondelok zasadnú do školských lavíc, aby si dokončili svoje základné vzdelanie. Zapájajú sa tak do projektu, do ktorého by sa v päťnástich základných školách Banskobystrického, Košického a Prešovského kraja malo zapojiť 240 ľudí s neskončeným základným vzdelaním. "Vedomostné testy malo u nás absolvovať 26 ľudí vo veku do tridsať rokov. Prišlo ich však len desať. Ostatní ich ešte budú môcť absolvovať priamo na dvoch školách v okrese Lučenec, vo Filakove a v Lučenci, kde sa bude projekt realizovať," informovala Miroslava Adámiová z lučen-

ského úradu práce. „Budúci školáci písali psychotesty, potom test z matematiky a slovenského a maďarského jazyka. V Lučenci sa totiž bude vyučovať v slovenskom a vo Filakove v maďarskom jazyku,“ podčiarkla Adámiová. „K nám by malo nastúpiť desať ľudí,“ hovorí riaditeľ lučenskej školy na Kubínyho námestí Jaroslav Zachar. Učiť sa podľa neho budú denne od pol dvanástej do štvrtej popoludní. Adámiová dopĺňa, že vo Filakove bude v školských laviciach prevažovať skupina ľudí do dvadsať rokov, v Lučenci trochu starší. Po skončení základného vzdelania budú môcť nezamestnaní študovať aj na strednej škole, alebo sa zapojiť do rekvalifikačných kurzov. „Mojím cieľom je nájsť si prácu,“ hovorí jedna z budúcich školáčok, 27-ročná Vladimíra Demeová z Rapoviec. Projekt bude na rozdiel od vlašajška, keď sa realizoval po prvý raz, trvať len šesť mesiacov. Meškanie spôsobilo podpísanie dohody medzi ministerstvom práce a školstva. Dlhá na dohode chýbal podpis ministra školstva Martina Fronca. „Pán minister si chcel najskôr preveriť efektivitu využitia 14 miliónov korún, ktoré sa na tento projekt použijú,“ vysvetlila hovorkyňa ministerstva školstva Monika Murová.

Pravda

■ ARMÁDA BUDE OPĚT ROBIŤ NÁBOR AJ NA PROFESIONÁLOV

Ministerstvo obrany chce pokračovať v náboře nových vojakov aj tento rok, keď už sú v armáde len profesionáli. Prijať plánuje asi 1300 nováčikov. Potrebuje najmä vodičov nákladných áut. Pri náboře majú pomôcť rôzne podujatia a reklamné predmety, ktoré ministerstvo vlni nakúpilo v počte asi 400-tisíc kusov. Minister obrany Juraj Liška povedal, že na trhu o pracovné miesta je veľká konkurencia, a preto "musíme robiť takúto agendu, aby sme zoznámili mladých ľudí s tým, čo profesionálna armáda je".

SME - TASR

■ EKONOMICKÁ SILA OBČANA RASTIE

Index Ekonomickkej sily občana stúpol v októbri na úroveň 114,46 bodu a oproti predchádzajúcemu mesiacu bol vyšší o 0,67 %. Hodnota indexu medziročne vzrástla o 8,6 %. Na medzimesačný rast indexu vplyvali pozitívne všetky jeho čiastkové subindexy, pri medziročnom porovnaní rozhodujúci vplyv na rast hodnoty indexu si udržiavajú subindexy výdavkov a nezamestnanosti. Oproti predchádzajúcemu mesiacu sa zamestnanosť v sledovaných odvetviach zvýšila len mierne, keď počet zamestnancov vzrástol o 1 185 osôb. V troch odvetviach sme v októbri zaznamenali pokles zamestnancov oproti septembru – v odvetví dopravy, maloobchodu a hotelových služieb. Najväčší pokles sme zaznamenali v odvetví dopravy, keď tu počet zamestnancov klesol o 2 027 ľudí, čo predstavuje 2,3 %. Index zamestnanosti sa opäť oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšil, ale dynamika jeho rastu na rozdiel od predchádzajúcich mesiacov mierne klesla. Priemerná mesačná mzda v sledovaných odvetviach vzrástla na 16 517 korún. Priemerná mzda vzrástla oproti septembru vo všetkých odvetviach, okrem vybraných služieb, predaja motorových vozidiel a mzdy v hoteloch a reštauráciách. Najvýraznejšie rástli mzdy v odvetviach priemyslu, ako aj v stavebníctve a vo veľkoobchode. I keď reálna mzda v októbri mierne klesla, neprejavilo sa to vo vývoji subindexu príjmov, ktorý oproti predchádzajúcemu mesiacu vzrástol o 0,23 %. Po raste evidovanej miery nezamestnanosti v septembri miera nezamestnanosti v októbri opäť klesla na 10,9 %. Subindex nezamestnanosti naďalej rástol a dosiahol hodnotu 117,73 bodu. Maloobchodné tržby rástli tiež pomerne rýchlym tempom, čo sa odrazilo na ďalšom raste subindexu výdavkov. Taktiež ostatné dva subindexy vplyvali pozitívne na rast celkovej hodnoty indexu. Na ďalšie obdobie očakávame naďalej rýchly rast hodnoty ekonomickej sily občana, pod čo sa hlavne podpíše rast výdavkov domácností.

Hospodárske noviny

Časopis Sociálna politika a zamestnanosť si dáva za úlohu poskytovať svojim čitateľom rady a riešenia situácií, ktoré sa v živote bežného občana vyskytnú. Chceme túto úlohu robiť čo najlepšie, preto budeme pripravovať poradňu, v ktorej nájdete otázky konkrétnych ľudí na konkrétne problémy. Veríme, že poskytnú čitateľom inšpiráciu pri riešení ich problémov.

? Dobrý deň, chcel som sa informovať na možnosť zamestnať pracovného asistenta. Chcel som na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podať žiadosť so všetkými požadovanými prílohami. Bolo mi povedané, že tak môžem urobiť až v januári, no ja som ho už zamestnal (podľa pokynov pracovníkov úradu). Na základe čoho je možné túto žiadosť podať až v januári? Čo s nákladmi na mzdu zamestnanca za mesiac december 2005? Podotýkam, že pri poskytovaní informácií od pracovníka ÚPSVaR mi nebolo povedané nič o termíne, do ktorého mám žiadosť predložiť.

Pán Peter, Čadca

? Zaujímalo by nás, ako to bude ďalej s aktivačnými prácami v roku 2006, nakoľko doterajšie zmluvy končia 31. 12. 2005. Aké sú nové podmienky realizovania a zmeny, ak sú už známe? Občania sa informujú ako ďalej, my im nevieme poskytnúť informácie.

starosta obce Lenka

Aktivačné práce sa budú realizovať aj v roku 2006. V súčasnosti sú na úrade PSVR distribuované nové Žiadosti o poskytnutie finančného príspevku na organizovanie aktivačnej činnosti. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny požiadalo MPSVR o navýšenie finančných zdrojov na Národný projekt

užívateľmi – subjektami. Ďalej je to jednotná výška príspevku na jedného UoZm, subjekty, ktoré sú platcami DPH musia k žiadosti o príspevok doložiť Osvedčenie o priznaní dane. Tieto subjekty môžu príspevok použiť len na činnosti bez DPH, teda subjekt nemôže organizovať aktivačnú činnosť v rámci činností, ktoré spadajú pod platenie dane z pridanej hodnoty.

Dagmar Rodinová

odbor metodiky APTP ÚPSVR

? Aká je maximálna výška platu koordinátorov pri aktivačných prácach? Je táto výška legislatívne upravená?

pán Gyňa

Príspevok na mzdu koordinátora a odvodové náklady platené zamestnávateľom je možný maximálne do výšky 1,5-násobku minimálnej mzdy a príslušných odvodov. T.j. $6\ 900\ \text{Sk} \times 1,5 = 10\ 350\ \text{Sk} + \text{odvody vo výške } 35,2\%, \text{ t. j. } 3\ 643\ \text{Sk} = \text{spolu } 13\ 993\ \text{Sk}$. Táto výška príspevku je upravená v IN č. 092/2005. Výška mzdy pre koordinátora nie je upravená žiadnym legislatívnym nariadením. IN 092/2005 len stanovuje maximálny príspevok na mzdu koordinátora, ktorý úrad PSVR môže zamestnávateľom poskytnúť. Ak zamestnávateľ poskytne zamestnancovi vyššiu mzdu, ako je stanovený maximálny príspevok, úrad PSVR poskytne zamestnávateľovi príspevok len v zmysle IN 092/2005.

Dana Fritz

odbor metodiky APTP ÚPSVR

Otázky a odpovede

V súvislosti s príspevkom na činnosť pracovného asistenta podľa ods. 6 § 59 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uzatvorí so zamestnávateľom dohodu o poskytnutí príspevku. Tá obsahuje najmä počet zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím podľa § 9 ods. 1 písm. a) a ktorí sú v priamej starostlivosti jedného pracovného asistenta, ďalej údaje o počte pracovných asistentov, výške príspevku a dĺžke poskytovania príspevku, neposlednom rade spôsob poskytovania príspevku, spôsob vrátenia príspevku alebo jeho časti pri nesplnení dohodnutých podmienok. Zamestnávateľ nemá na tento príspevok nárok, ak nemá uzatvorenú písomnú dohodu s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny o poskytnutí príspevku. Tento nárok o príslušnej miere vzniká až po splnení všetkých podmienok, ktoré obsahuje zákon o službách zamestnanosti.

Podľa vyjadrenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci ste boli oboznámený so skutočnosťou, že žiadosti v rámci §§ 56. 57. 59 a 60 zákona o službách zamestnanosti budú riešené až v roku roku 2006, po úprave rozpočtu Národného projektu č. II na rok 2006. Potreba zdrojov na realizáciu Národného projektu č. II bola spracovaná a zaslaná na Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave. V súvislosti s vyššie uvedeným vám úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci po splnení všetkých zákonom stanovených podmienok vyjde s podpísaním dohody v ústrety.

Mgr. Martin Labanc

odbor mediálny a informačný ÚPSVR

č. V, v rámci ktorého sa aktivačné práce financujú. Je tu predpoklad, že v prvej etape sa budú dohody vzhľadom na finančné možnosti uzatvárať na kratšie obdobie, a to zhruba na 3 mesiace. K uzatváraniu dohôd môže prísť až po uzatvorení dodatku k Zmluve medzi MPSVR a Ústredím PSVR, v rámci ktorého budú pridelené finančné prostriedky. Bližšie informácie získate na úrade práce, s ktorým ste uzatvorili dohodu.

Základné zmeny pri aktivačných prácach sa týkajú novely zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, konkrétne v povinnosti účasti uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú v evidencii dlhšie ako 6 mesiacov. Aktivačnú činnosť môžu organizovať len občianske združenia vykonávajúce verejnoprospešnú činnosť (charakteristika verejnoprospešnej činnosti pre organizovanie aktivačnej činnosti). Dohoda s UoZ musí dodržiavať vnútorné predpisy a bezpečnostné opatrenia, s ktorými bol uchádzač o zamestnanie preukázateľne oboznámený. V prípade, ak obec, právnická alebo fyzická osoba porušila dohodu uzatvorenú s úradom PSVR a úrad PSVR z tohto dôvodu odstúpi od tejto dohody, novú dohodu je možné uzatvoriť najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od odstúpenia úradu PSVR od predchádzajúcej dohody. Základné navrhované zmeny sú aj v rámci metodiky k realizácii projektu. V tomto prípade ide o obmedzenie výšky príspevku na mzdu koordinátora, novým koordinátorom musí byť UoZ. Na základe výstupov z auditu sa ruší doterajšia možnosť čerpania úspory konečnými

? Dobrý deň, týmto by som vás chcel požiadať o poskytnutie informácie vo veci poskytovania dávky v hmotnej núdzi. 31.12.2005 mi uplynula doba nároku na dávku v nezamestnanosti. Dávka mi bude poslednýkrát vyplatená za mesiac 12/2005 v mesiaci 1/2006 v sume 10.433 Sk. Kedy môžem požiadať o dávku v hmotnej núdzi, ak som v evidencii na úrade práce a od 1. 1. 2006 som bez príjmu? Odkedy mi môže byť poskytnutá dávka v hmotnej núdzi?

Občan, ktorý v mesiaci január mal vyplatenú dávku v nezamestnanosti v sume 10 433 Sk môže požiadať o pomoc v hmotnej núdzi od 1. 2. 2006. Vzhľadom na výšku vyplatené dávky v nezamestnanosti v mesiaci január 2006 občan nespĺňa podmienky nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi v mesiaci január 2006. Keďže v mesiaci február 2006 nebude mať žiadny príjem, dávka a príspevky sa priznajú od 1. 2. 2006 pri splnení podmienok stanovených zákonom o pomoci v hmotnej núdzi.

JUDr. Eva Spitzerová

odbor pomoci v hmotnej núdzi ÚPSVR

? Náš cirkevný zbor zamestnáva 2 ľudí na aktivačných prácach, radi by sme v nich pokračovali. Bolo mi však povedané, že dochádza k určitým zmenám v dohode. Jednou z nich je, že nevyčerpané mesačné prostriedky sa nebudú prenášať do ďalších mesiacov. Je to pravda? Čo bolo dôvodom takejto zmeny?

pán Mišina

V súlade s metodickým pokynom č. 4 - 11/2005 je v časti 7.4 Sledovanie použitia finančných prostriedkov uvedené: "Subjektom sa refundujú oprávnené výdavky za mesiac, v ktorom organizoval aktivačnú činnosť uchádzač o zamestnanie. Celková mesačná výška finančných prostriedkov za príslušný mesiac sa stanoví podľa bodu 3.1.5. internej normy pre aktivačné práce. **Nevyčerpané a nevyplatené finančné prostriedky sa do nasledujúcich mesiacov neprenášajú, to znamená, že žiadosť o úhradu platby oprávnených výdavkov môže byť akceptovaná len do vypočítanej výšky finančných prostriedkov za príslušný mesiac, na ktoré má subjekt nárok, a to podľa počtu UoZ, ktorí vykonávali v príslušnom mesiaci aktivačnú činnosť a podľa doby jej vykonávania v zmysle bodu 3.1.5 internej normy**". Tento bod internej normy stanovuje výšku príspevku na 1UoZ/mesiac vo výške 800 Sk.

Ing. Zuzana Závorská,
vedúca oddelenia APTPaPR
ÚPSVaR Košice

? Som na materskej dovolenke, mám dve maloleté deti. Som rozvedená, na staršieho syna dostávam výživné 2 000 Sk, na mladšieho ešte nemám rozhodnutie súdu. Podľa prepočtu nedosahujem zo zákona momentálne určené životné minimum. Chcela by som sa spýtať, či mám nárok na dotáciu na stravu a školské potreby, prípadne na sociálne štipendium pre syna, žiaka 1.ročníka ZŠ? Mám sformulované žiadosti zaslať na úrad práce? Mojou ďalšou otázkou je, či vôbec spadám do kategórie životného minima?

pani Martina

Od 1.1.2006 nadobúda účinnosť nový výnos MPSVR SR o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVR SR, ktorým sa rozširuje okruh detí, pre ktoré sa môže dotácia poskytovať o deti, ktoré žijú v rodine, ktorej príjem je najviac vo výške životného minima. Životné minimum pre rodiča s dvomi nezaopatrenými deťmi predstavuje suma 9 030 Sk. Ak priemerný mesačný príjem rodiča s dvomi deťmi za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov nepresahuje uvedenú sumu, je potrebné požiadať zriaďovateľa základnej školy alebo školu o poskytnutie tlačív potrebných pre uplatnenie nároku na dotácie (vyhlásenie rodičov detí z rodín,

ktorým sa neposkytuje pomoc v hmotnej núdzi a formulár na posúdenie príjmu). Vyplnené vyhlásenie rodič odovzdá škole, prípadne zriaďovateľovi, formulár na posúdenie príjmu spolu s potvrdením o príjme za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov (rozpísané po jednotlivých mesiacoch) príslušnému pracovisku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – Jadrová ul., Bratislava. Informáciu o tom, či pre dieťa bola poskytnutá dotácia, poskytuje rodičovi zriaďovateľ. Pre dotáciu na motivačný príspevok (štipendium) je potrebné okrem kritéria príjmu najviac vo výške životného minima preukázať prospech za predchádzajúci školský polrok, ktorý potvrdzuje škola. Žiakovi prvej triedy možno poskytnúť dotáciu na motivačný príspevok, ak nebude za predchádzajúci školský polrok hodnotený slovné, ale číselne.

JUDr. Eva Spitzerová

odbor pomoci v hmotnej núdzi ÚPSVR

? Mám 20-mesačného syna, na ktorého som poberala rodičovský príspevok. Jeho vyplácanie mi bolo zastavené, nakoľko môj manžel pracuje v Maďarsku a odtiaľ by som vraj mala RP poberať. Potrebné papiere sme do Budapešti poslali, písomnú zatiaľ nemáme, RP vraj ale nebudú platiť. Ani jedna ani druhá strana teda nechce. Kedy sa už konečne dva štáty dohodnú? Dokeď máme čakať? Kam sa máme obrátiť, aby sa niečo pohlo?

čitateľka z južného Slovenska

Sťažujúcej sa čitateľke úrad práce, sociálnych vecí a rodiny oprávnené zastavil výplatu rodičovského príspevku z dôvodu, že je na Slovensku nezamestnaná a jej manžel je migrujúci pracovník v Maďarsku. V zmysle Nariadenia rady (ES) 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci spoločenstva, je v tomto prípade primárne kompetentná na výplatu rodinných dávok (prídavku na dieťa aj rodičovského príspevku) Maďarská republika. Ak Maďarská republika výplatu rodičovského príspevku rozhodnutím zamietne, dávku bude vyplácať Slovenská republika. Žiadateľke odporúčame urgovať vybavenie žiadosti na príslušnom maďarskom úrade (Magyar Államkincstár).

Mgr. Mária Aláčová

Odbor štátnych sociálnych dávok
ÚPSVR

? Je možné získať príspevok na asistenčného a slepeckého psa so špeciálnym výcvikom? V akej výške je tento príspevok možné získať, za akých podmienok a kde je oň možné požiadať?

čitateľka z Bratislavy

Podľa § 59 ods.1 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku odkázaný na pomôcku, je možné poskytnúť peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky. Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom. Výška peňažného príspevku na zaobstaranie psa so špeciálnym výcvikom sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny psa so špeciálnym výcvikom a príjmu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, najviac vo výške 260 000 Sk.

O poskytnutie peňažného príspevku je potrebné požiadať na odbore sociálnych vecí úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, podľa miesta trvalého bydliska.

Ing. Ludmila Kolláriková

Odbor peňažných príspevkov
na kompenzáciu dôsledkov ŤZP ÚPSVR

? Môžem sa zamestnať ako ošetrovateľka starých ľudí u nich v domácnosti cez niektorú z rakúskych agentúr ako napr. Hilswerk, Volkshilfe, Charity, prípadne Červený kríž ak zdravotnú školu?

čitateľka

V Rakúsku sa môžete zamestnať cez spomínané, prípadne iné agentúry, ktoré majú sídlo priamo v Rakúsku, na prácu opatrovateľky či ošetrovateľky starších ľudí priamo u nich v domácnosti, no iba v prípade, ak máte ukončené zodpovedajúce vzdelanie. Vykonávanie takejto práce bez toho, že by ste boli kvalifikovanou zdravotnou sestrou, ošetrovateľkou, apod. je považované za nelegálne, napriek tomu, že sa zamestnáte cez niektorú z rakúskych organizácií alebo agentúr.

Mag. Martina Vodrazka

EURES poradca, AMS Wien

OSPRAVEDLNENIE

V súvislosti s uverejnením odpovede na otázku v decembrovom čísle časopisu Sociálna politika a zamestnanosť, v zmysle ktorej UoZ, ktorá sa zúčastnila konkurzu v ČR, má nárok na príspevok (úhradu cestovného), ak bola podľa § 43 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti zaradená do individuálneho akčného plánu a mala v ňom uvedenú možnosť preplatenia časti cestovných nákladov na výberové konanie do ČR, mala nárok na preplatenie časti cestovných nákladov, ak si zakúpila obojsmerný cestovný lístok na území SR v slovenských korunách. Vzhľadom na nejasnosti pri interpretácii uvedeného problému uvádzame, že IAP na podporu pracovného uplatnenia UoZ môže obsahovať aktivity súvisiace s hľadáním zamestnania UoZ v zahraničí na základe individuálneho záujmu UoZ alebo na základe jeho osobného kontaktu, **ale bez preplácania cestovného**. Za zverejnený príspevok sa ospravedľujeme.

Mgr. Martin Labanc

Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

Nikolka

Toto je príbeh dievčatka, ktoré sa volá Nikolka. V našom detskom domove je už sedem rokov. Do profesionálnej rodiny p. Jančovej prišla priamo z dojčenského ústavu Detského domova a Domova sociálnych služieb v Martine ako štvorročná. V tomto veku bola na mentálnej úrovni polročného dieťaťa. Nevedela chodiť, rozprávať, jesť, smiať sa. Nevedela jednoducho nič, čo by dieťa v jej veku vedieť už malo.

NEUVERITEĽNÝ OSUD

Ako štvorročné dieťa už dojčenskom ústave nemohla zostať dlhšie, nakoľko tu sú umiestnené len malé deti do troch rokov. Bola iba dve možnosti: dať ju do zariadenia pre nepohyblivých, alebo do rodiny. Do klasického detského domova ísť nemohla, pretože bola nesamostatná. Do zariadenia pre nevidiacich by ju nezobrali z toho istého dôvodu. Áno, pre nevidiacich. Nikolka bola k tomu všetkému od narodenia úplne nevidiaca.

Umiestnenie pre ňu hľadali pracovníci občianskeho združenia Návrat. Po rozhovoroch s vytypovanou rodinou sa táto rozhodla skúsiť sa postarať o toto malé, nemohúce stvorenie. Začali ju brať na hosťovské pobyty. Nevedeli o nej nič, len že je nevidiaca a zaostala.

OČAKÁVANIA A SKUTOČNOSŤ

Bol to pre nich šok, keď po prvýkrát uvideli pekné malé dievčatko, ktorému podľa vzhľadu bolo možné hádať tak 2 – 2,5 roka, no schopnosťami a vývinom možno menej ako rok. Nevedela chodiť, nerozprávala, čoskoro prišli na to, že ani jesť. Jedla len mixovanú stravu, aj tú pila z pohára. Lyžičku celkom odmie-

tala. Nereagovala na vlastné meno, pri prebalovaní nevedela, čo znamená „laž-kaj si“. Nevedela sa smiať. Jej činnosť pozostávala z neustáleho rytmického bubnovania ručičkami po pohách. Uvedomili si, že takéto dieťa potrebuje neustálu starostlivosť a opateru. Možno nie hneď odbornú starostlivosť v ústavoch, ale stály kontakt s tými istými „svojimi“ ľuďmi, ktorí by ju mali radi.

LÁSKA AKO NAJLEPŠIA TERAPIA

Začiatok bol, samozrejme, nesmierne ťažký. Rodina, do ktorej bola umiestnená, mala svoje tri biologické deti. Našťastie, tie ju prijali veľmi dobre. Od začiatku sa s ňou hrali, vyvádzali s ňou, prejavili jej nefalšovanú lásku tak, ako to dokážu iba deti. Ona sa im za to odvdáčila vždy väčším a väčším úsmevom, až šťastným výskotom.

Postupne sa u Nikolky začala prejavovať mentálna retardácia, ba dokonca i autistické prejavy. Zároveň sa odrazu prejavili aj všetky pozitívne stránky. Rýchlo sa naučila sama chodiť, jesť lyžicou, porozumieť reči, prejavovať svoje city. Postupne si osvojila všetky potrebné hygienické návyky. Začala

rozprávať, aj keď v jej prípade len na úrovni vyžadovania si svojich potrieb.

MEDZI DEŤMI TO VŽDY IDE

Z Nikolky je dnes už aj školáčka. V tomto školskom roku bude mať 11 rokov, chodí do tretej triedy základnej školy. Je integrovaná medzi zdravé deti, s ktorými chodí na niektoré vyučovacie hodiny, napr. na hudobnú výchovu a čítanie. Domáce úlohy robí individuálne so špeciálnym pedagógom a pomocným učiteľom. Od začiatku sa tiež učí sociálnemu čítaniu spolu so zdravými deťmi, ktorým zasa pomáha pochopiť situáciu handicapovaných ľudí a hlavne naučiť sa s nimi žiť. K naozaj obojstrannej spokojnosti tento nefalšovaný úprimný vzťah funguje. Funguje preto, lebo je to vzťah medzi deťmi. Pretože deti v rámci takýchto vzťahov nedokážu klamať.

Z podkladov DeD Necpaly spracovala redakcia

Dianka a jej bratia

Klasická situácia. Z domova odišli deti, ostali 2 voľné miesta. Telefonát do diagnostického centra, môžeme zobrať dve deti, najradšej z nášho regiónu. Deti sú, ale tri: 6-ročná Dianka, 5-ročný Paľko a 4-ročný Marek. Klasický prípad. Otec alkoholik, agresívny, trestne stíhaný, matka riešila situáciu takisto alkoholom, deti hladovali, boli týrané, frustrované, morálne ohrozené. Berieme ich do Slniečka, aj za cenu prekročenia stanovenej kapacity.

AKO A KDE VLASTNE ZAČAŤ?

Keď sme deti z diagnostického centra brali do auta, boli smutné, zakríknuté. Plakali. Stratili svoju rodinu, nech bola, aká bola. S ľuďmi z centra zasa stratili prostredie, v ktorom si zvykli a nadviazali vzťahy. Ani pekné, láskavé prijatie tetami v skupine, s ovocným pohárom na olovant a hračkami, nezlepšilo ich ustráchanú náladu.

Pre zodpovedné pracovníčky v detskom domove Slniečko nastal čas intenzívneho štúdia dokumentácie rodinných, osobných i zdravotných anamnéz detí a správ zo psychologických vyšetrení s cieľom čo najskôr a najlepšie vedieť o nich všetko dostupné, zistiť straty a ich individuálne

potreby, zistiť čo a ako ďalej. Diagnózy boli pre deti nelichotivé, bolo nutné intenzívne a flexibilne hľadať pre ne optimálne riešenie v tejto situácii.

Z DOMOVA PRIAMO DO RODINY

Nakoľko v detskom domove Slniečko máme sieť profesionálnych rodín a po 5 rokoch aj veľa skúseností a dobré výsledky, rozhodli sme sa umiestniť deti do rodiny. Našli sme v blízkom okolí nám dobre známu rodinu s tromi vlastnými deťmi, ktoré už boli samostatné a mali vlastné rodiny. Bola to rodina s veľmi dobrým prístupom k deťom, so silným sociálnym cítením a vhodnými bytovými podmienkami.

Zaváhania nastalo po oboznámení sa s diagnózami a správami o deťoch. Naviac to boli deti tri, na čo si netrúfali. Aj napriek tomu sa rozhodli, že si ich vezmú na víkend. Čakali sme, čo bude. Prišli so slzami v očiach a s veľkou ochotou vziať si chlapcov.

VEĽKÉ A VÄČŠIE ZLO?

Od tej chvíle sme stáli pred obrovskou a ťažkou dilemou, ktorá mala dve možné riešenia, pričom každé z nich by bolo zlom. Jednalo sa o to, čo bude tým menším: či ponechanie všetkých troch detí v domove, alebo šanca na kvalitné rodinné prostredie aspoň pre chlapcov.

Po analýze a zodpovednom rozhodnutí všetkých pre a proti sme sa rozhodli pre systém individuálnej práce s dieťaťom, nakoľko jeho aplikácia v rodine je ďaleko vpredu pred detským domovom, aj keď transformovaným, so samostatnými skupinami, rodinným charakterom výchovy a systémom individuálnej zodpovednosti. V rodine jednoznačne prioritou, no v domove, v tíme piatich striedajúcich sa pracovníčok a navyše bez mužského identifikačného vzoru čosi umelé, anonymné, nekonkrétne. Paľko aj Marek mali v záveroch psychologických správ potrebu naviazať sa na dospelého a zvýšenú dávku pozornosti. Toto rozhodlo.

SMUTNÝ A ŤAŽKÝ ZAČIATOK

Chlapci začali chodiť do rodiny na víkendové pobyty, rodičia – záujemcovia do CPPS na prípravu profesionálneho rodičovstva. Občas išla s chlapcami aj

Dianka. Cieľenými usmerňovanými rozhovormi s Diankou, aj keď veľmi ťažkými a bolestivými, sme ju pripravovali na odchod chlapcov do rodiny k tete Hanke a ujovi Rudovi, s tým, že ich bude navštevovať. Spolu budú chodiť k svojej starkej a ich dvom nevlastným sestram, ktoré starká už mala v starostlivosti.

Starká za svojimi vnúčkami pravidelne chodila z neďalekého mesta. Na zvládnutie všetkých troch sa sama necítila, mala už svoje roky a zdravotné problémy. V rodine Hanky a Ruda videla, ako sa na nich chlapci citovo naväzujú, akí sú šťastní a spokojní. Aj ona prijala s uspokojením toto riešenie s tým, že sa bude snažiť dostať Dianku do pestúnskej starostlivosti. Tak sa v krátkej dobe aj stalo.

S DOBRÝMI ĽUĎMI JE KAŽDÝ KONIEC DOBRÝ

Hanka a Rudo od začiatku s chlapcami pravidelne navštevujú starkú s Diankou a dvomi nevlastnými sestrami. Všetky tri berú na chatu cez prázdniny a sviatky. Neberú si na to dovolenku, nežiadajú jej preplatenie. Chlapcov od seba nedajú. Sú to ľudia s veľikánskymi srdcami plnými lásky a trpezlivosti, hodní vysokého morálneho ocenenia.

V novembri bol Paľko pokrstený. Jeho krstnými rodičmi sa, pravdaže, stali Hanka a Rudo. Na krste a potom na oslave u Hanky a Ruda sa stretla celá rodina. Paľko, Marek, Dianka, prišli aj starkí a dve staršie sestry, ba aj my z domova.

Bc. Mária Fedorová,
riaditeľka DeD Slniečko v Polomke

ČO BOLO PRIORITNÉ PRE DIANKU A BRATOV

Bezodkladne a podrobne sa najprv oboznámiť s dokumentáciou detí, v tomto prípade detí s ťažkými psychickými poruchami, s ich potrebami, diagnózami a hľadať pre ne optimálne riešenie, teda umiestnenie do rodiny mimo detského domova. Súčasťou procesu bolo hľadanie vhodnej rodiny so schopnosťami a ochotou vychovávať deti vo svojej rodine. Dôležitá bola príprava rodiny, teda záujemcov v CPPS a čím skoršie hosťiteľské víkendové pobyty v rodine, sledovanie pôsobenia pobytov na deti, teda budovania náklonnosti a rodiacich sa vzťahov. Nemenej dôležité bolo pripraviť Dianku a starú matku na čo najmenej bolestné rozdelenie súrodencov s tým, že budú naďalej v sústavnom kontakte. Celý proces musel byť čo najoptimálnejšie a najkvalitnejšie v čo najkratšej dobe, nakoľko v takýchto prípadoch je dôležitý doslova každý deň.

ZLOŽITÝ PRÍBEH NIKOLKY

Pri dieťati s takýmto rozsiahlym kombinovaným postihnutím bolo temer nemožné nájsť rodinu, ktorá by na seba prevzala takúto ťarchu zodpovednosti. S pomocou ľudí zo Združenia NÁVRAT sa na prvý pohľad temer nemožné podarilo: pre Nikolku, slepú a v každom pohľade zanedbanú a zaostalú dieťaťu, sa podarilo nájsť umiestnenie dokonca v rodine, ktorá má svoje vlastné tri deti. Nesmierna láska, ktorou ju noví pestúni a ich deti zahrnuli, pomohla Nikolke postupne zvládnuť a dohnať všetko, čo mala vedieť a zatiaľ nevedela. Integrácia medzi zdravé deti v rodine a neskôr aj v škole mala za následok jej rýchlejšie napredovanie. Pre zdravé deti znamená nový, iný pohľad na ľudí s hendikepom. Tie sa od malička učia, že hendikepovaný človek je úplne normálnou súčasťou ich sveta, ich každodenného života.

DETSKÝ DOMOV SLNIEČKO V POLOMKE

Zloženie detí v Detskom domove Slniečko podľa tzv. sociálnej patológie:

- ▶ 16 zanedbávaných detí
- ▶ 5 detí s nedostatočnou výchovnou starostlivosťou
- ▶ 6 emocionálne zanedbávaných
- ▶ 3 týrané a mravne ohrozené deti.
- ▶ v roku 2005 sa dostali do pestúnskej starostlivosti 3 deti
- ▶ okrem 2 samostatných skupín s rodinným charakterom výchovy je v domove aj 6 profesionálnych náhradných rodín s 13 deťmi
- ▶ v roku 2005 odišli do Domu pre mladých dospelých vo Zvolene 3 už dospelí chovanci
- ▶ 2 chovanci ukončili pobyt v domove
- ▶ - prijatých bolo 7 nových detí, ktoré boli zanedbávané s nedostatkom výchovnej starostlivosti

DETSKÝ DOMOV NECPALY

- ▶ detský domov Necpaly poskytuje komplexnú starostlivosť 81 deťom
- ▶ 50 detí je umiestnených v piatich samostatných skupinách
- ▶ v domove fungujú tri samostatné skupiny a dve samostatné skupiny s mentálne postihnutými deťmi, všetky sú úplne transformované na rodinný typ
- ▶ 5 detí po ukončení ústavnej výchovy je umiestnených v skupine mladých dospelých
- ▶ 26 detí je umiestnených v 16 profesionálnych rodinách, u všetkých sa zlepšil zdravotný stav a výchovno-vyučovacie výsledky
- ▶ profesionálne rodiny sú rozmiestnené približne v okruhu 100 km od detského domova
- ▶ jedna z rodín sa rozhodla zmeniť u dieťaťa formu starostlivosti, a to na pestúnsku
- ▶ za posledné roky sa podarilo 3 deti umiestniť prostredníctvom medzinárodnej adopcie do Talianska

Kontakty:

Detský domov Slniečko

Dimitrovova 12, 976 66 Polomka,
Tel.: 048/6193 777, tel.-fax.048/6193 946,
e-mail: slniecko-dm@stonline.sk,
web.stonline.sk/detskydomovslniecko
tel. automat: 6000452

Detský domov Necpaly

038 12 Martin
Tel.: 043/4296295, fax: 043/4303788, e-mail: dednecpaly@stonline.sk
Mobil: 0907-852765

Kontakty na pomoc obetiam domáceho násillia:	www.piatazena.sk
Telefonické linky pre deti	
Detská linka záchrany:	0800 121212 – v pracovných dňoch od 14,00 – 20,00
Detská linka dôvery:	0800 117878 – v pracovných dňoch od 14,00 – 21,00
Linka detskej istoty:	0800 112112 – nepretržite

VÝROK SVĚTLEJ	polotuhá masa	3. časť tajničky	Katarína (dom.)	očistia pránim	pomôcky: alap, alela, em, okase	zvedavo hľad'	udieraj nohou	druh ryby	dali do ruky		čas	obdobie	grécke písmeno	Oto (dom.)	žilka (bot.)
alpaka					očisti v kúpeli					diabol základná tekutina					
ázijský sokolík					2. časť tajničky vojenská jednotka										
druh psa						tvar kužeľo- vité útvary							značka kryptónu meno Hooda		
mliečny výrobok							návod poklad- nica (hovor.)					hrob (bás.) Polyné- zan			
častica			atak fungovali (hovor.)					popovek osobné zámeno			skratka knokautu rozširoval			začiatok tajničky	milenec (zastar.)
	EČV D. Kubína časť motora			značka huslí alelo- morfa						sečná zbraň zisťoval rozмеры					
vyrývala					bodavý hmyz Imrich (dom.)				farba proti korózii lákal						
prudko udreja								pristavok domu príťaho- val							
zdobíme tepaním							dvojica (zdrob.) krajan						značka india mužské meno		
kyprilo pôdu						sekal klesol						remíza v šachu ozdoba			
pohorie v Bul- harsku					strčil nevlast- nil						danién (geol.) tlak				miesto pôsob- nosti
	skratka a iné predložka			vynadal draselná soľ						nedôveruj štát v Ázii					
skratka staršieho			nožná páka v tejto chvíli						podložka na kutie nepilo						
dieťa								neoblej zdravot- nícka potreba							
zmetal prach z povrchu							naša hora vojenský kňazi						grécke písmeno pridávam cukor		
duralu- minium						vykrádač trezorov mesto v Čechách						skratka sinusu okázia, po česky			
	zelenj- nové jedlo	mesto v Čechách šialen- stvo			kutral berie (expr.)						Olivia (dom.) skrivil				mastná tekutina
kopanica				obyvateľ hôr nákaza							zjavne spodok nádoby				
štvorček (typ.)			nevel'ká MPZ áut Rumun- ska					urobil odhad španiel- sky člen							
koniec tajničky									znášame						
ochutil korením									obrúb						

Popoluška verzus Popolvár

Nedávno som v električke nevdojak vypočul rozhovor dvoch starších pánov, ktorí – ako inak – frflali na súčasné pomery. Jeden z nich tvrdil, že sa už zasa raz opakuje exodus slovače, ba dokonca sa aj pokúsil zaspievať kúsok známej piesne o havranoch, na ktoré sa mení krádel' sokolov. Druhý frflal na rozprávky, ktorými nás všade krmia. Nuž, starým pánom treba priznať právo frflať – majú na to vek i skúsenosti. Ale iba frflať, a nie spievať – teda aspoň tomu jednému.

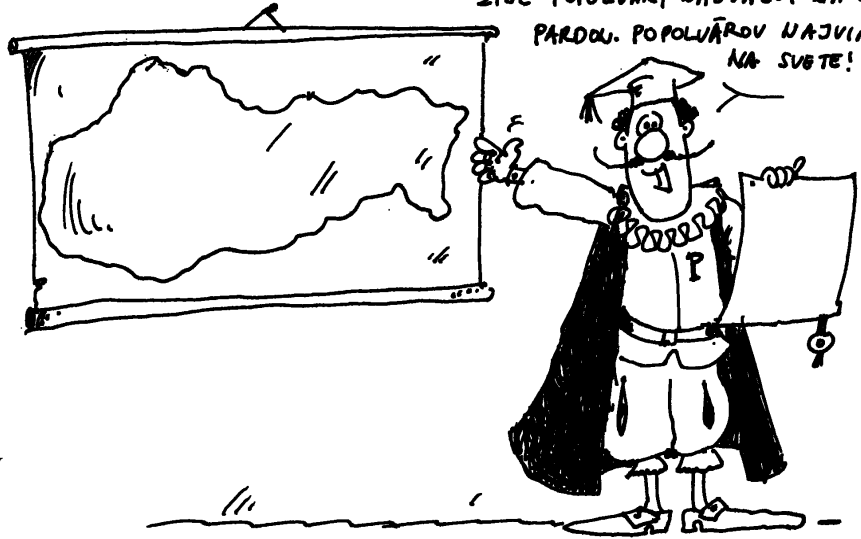
A pokiaľ ide o rozprávky, zapodievam sa nimi už dlhé roky, a tak viem, že mnohé z nich sú o tom, ako chudobný úbožiak k šťastiu prišiel a v každej krajine je na to iný rozprávkový návod.

Taká klasická anglosaská Popoluška sa vôbec sa nesnaží niečo na svojom neľahkom postavení zmeniť. Len si sedí doma a z celej sily sa necháva v rámci domácich prác vykorisťovať. A čaká. Čaká, či sa niečo nezmení. Sama však nerobí pre to nič. Až dobrá víla ju preberie z nečinnosti, a zároveň ju vyzbrojí aj potrebnými prostriedkami: Stvorí jej kočiar z tekvice, kone z myši, šaty, a aj najpotrebnejšiu rekvizitu – krištáľové črievičky. Jednoducho sa vyrieši aj príkaz macochy – triedenie hospodárskych prebytkov. Popoluška, ako správny rozprávkový mazák, využije na to holuby – v duchu pravých anglických koloniálnych vojensko-zupáckych tradícií. Kým holuby kmitajú, Popoluška ide na fraj, kde si, podľa vílou predpísaného postupu, uloví topánkového fetišistu – princa – a vyrieši si tým svoje spoločensko-ekonomické problémy. A tak žijú šťastne, kým sú im to poddaní platením daní ochotní tolerovať.

Česká verzia tiež prináša rozprávkový konflikt - utláčaná pastorkyňa kontra macocha and comp. – teda Holena. V tomto prípade sa zápletku rieši typicky českou cestou – tiež sa čaká, ale na zázračnú pomoc zvonka (len namiesto spiacich blanických rytierov tu zasahujú dvanásť mesačikovia).

To slovenská rozprávka rieši konflikt od gruntu inak. Základom tejto inakosti je už samotná zmena pohlavia úbohého utláčanca. Namiesto Popolušky (dievčiny to krv a mlieko) sa hrabe na smetisku v popole slovenský junák (syr a pálenka) Popolvár. Vysoký ako jedľa, mocný ako dub, tupý ako poleno. Pravda, tá tuposť je – ako sa neskôr ukáže – iba perfektná kamufláž efektívne maskujúca lenivosť. Inaký je aj ďalší prvok – riešenie vyselektovania uchádzačov o trón. Kráľ vyhlási, že syn, čo chce byť kráľom, musí do sveta na skusy.

HĽA, KRAJINA ROZPÁVKOVÁ, KPE:
ŽIJE POPOLVÁR, NAJVÄČŠÍ NA SVETE!
PARDOU. POPOLVÁROU NAJVIAČ
NA SVETE!

Popolvár sa tiež vyberie dobýjať svet. Ale keďže jeho bratia na svoje cesty už vyrabovali aj štátne rezervy, musí sa uspokojiť s málom. A tak vyžiada iba veľmi mizerné materiálo-technické vybavenie. Citujem: „Chcem iba toho prašivého koníka, čo na smetisku ledva nohami prepletá, a starý hrdzavý meč, čo visí zaprášený v kúte komory!“ – koniec citátu. Aj preto nikto neverí, že dôjde ďalej než za humnú a – opäť citujem: „Všetci sa smiali, až sa za boky chytali.“ – koniec citátu. Vzápätí sa však ukáže, že vie robiť doslova zázraky a to svojim know-how (podľa jazykárov je to vraj fortiel – naozaj írečito po slovensky). Popolvár, vyskolený prácou s odpadovými surovinami na smetisku (najmä horúcim popolom), využije svoje znalosti – a využije kapacity zastaralého hardveru tak, že abgrejdne softvér – nakrími koňa ohňom a ovsom a vyleští si (zrejme popolom) meč. Výsledok experimentu je typicky slovensky skromný: Popolvár najväčší na svete. Čo dodať? Ako vraví, dnes už klasik, Jiří Suchý: „Poučení z toho plyne a čo víc si můžeme přát?“ Nám z toho plynie tých poučení aj niekoľko. Napríklad to známe: Doma nie je nikto prorokom. Prípadne: Kto vie, ten vie, aj keď o tom nik nevie. Respektíve: Ak tá doma všetko ničí, hľadaj prácu v zahraničí. A nepochybne u nás aj všade inde platí, že: Ak nemáš dobré know-how, je ti aj ten najlepší hardwer na how-...

Dušan Brindza

Ilustrácia: Roman Humaj

► dokončenie zo str. 8

sme zorganizovali v júni 2005 prezentáciu Akadémie vzdelávania Nové Zámky na tému „Otázky zamestnávania v zahraničí a v EÚ“, ktorej sa zúčastnilo 19 UoZ. Vzhľadom na veľký záujem zo strany ostatných úradov práce, sociálnych vecí a rodiny sme zorganizovali prezentácie na tému „Implementácia pilotného projektu Matra v podmienkach ÚPSVaR v Nových Zámkoch“. Tieto sa uskutočnili v mesiacoch máj, jún a október 2005, celkovo sa ich zúčastnilo 187 kolegov.

Zamestnanci a klienti úradu považujú zmeny, ktoré nastali pri zavádzaní nového systému práce, prevažne za pozitívne, kladne hodnotia najmä to, že:

► klienti sú navádzaní na väčšiu samostatnosť pri hľadaní si zamestnania,

► zvýšila a skvalitnila sa informovanosť o službách ÚPSVaR,

► vďaka ZIPS sprostredkovateľky získajú viac času na iných klientov,

► veľkým prínosom pre verejnosť je voľný prístup na internet,

► zamestnávateľia, školy, vzdelávacie inštitúcie privítali nový spôsob práce na ÚPSVaR v Nových Zámkoch – ponúkame im spoluprácu na kvalitatívne vyššej úrovni,

► celý systém práce a sprístupnenie zóny sa javí ako dobrá „reklama“ pre úrad a služby zamestnanosti ako také.

Bc. ANDREA HOUŠKOVÁ

oddelenie IPS ÚPSVR v Nových Zámkoch

Pracovné ponuky v EÚ

Vážení čitatelia, nakoľko počet redakčných príspevkov nám rastie a počet redakčných strán zatiaľ nie, rozhodli sme sa po po zrelej a zodpovednej úvahe využiť plochu, na ktorej ste v našom časopise doteraz mohli nájsť krátky výber z ponuky voľných pracovných miest v rámci EÚ, na uverejňovanie iných rubrik. Zoznam oveľa väčšieho množstva pracovných miest nájdete na stránke nášho úradu www.upsvar.sk, zložka eures, alebo priamo na stránke www.eures.sk.
Vaša redakcia

Dňa 5. 12. 2005 bolo v dvoch objektoch slávnostne otvorené chránené bývanie pre klientov s ľahkým mentálnym postihnutím v Žehre – Hodkovciach.

O fungovanie tejto 28-člennej, čisto pánskej komunity, sa starajú výlučne jej obyvatelia.

Sami si stavajú chránenú dielňu, varia, upratujú, pracujú a zabávajú sa.

V tomto objekte sú umiestnené administratívne priestory a chránené bývanie pre 14 klientov. Okolité priestranstvo je upravené, celú údržbu zabezpečujú jeho obyvatelia.

„Sme medzi vami a vieme sa o seba postarať, ak nám pomôžete.“

Jednoduché práce pri výstavbe chránenej dielne realizujú samotní klienti CHB. Pracujú veľmi radi, práca je pre nich potešením a dáva im pocit užitočnosti.

Moderne vybavená pracovňa a sušiareň je umiestnená v podkroví, všetky práce spojené s udržiavaním čistoty zabezpečujú samotní klienti.

Kým jedna skupina obyvateľov pracuje, ďalšia sa venuje oddychu, postupne sa takto vystriedajú všetci. Tí, ktorí majú voľno, pripravujú jedlo pre tých, ktorí pracujú.

Klientom chráneného bývania pôsobí problém čítanie aj úplne jednoduchých textov, preto Juraj Varchola svojim spolubývajúcim predčítava.

Slovensko celkovo

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
SLOVENSKO	11,36	10,86

Poradie krajov

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
Banskobystrický kraj	18,32	17,57
Košický kraj	17,50	16,94
Prešovský kraj	15,77	15,05
Nitriansky kraj	11,39	10,83
Žilinský kraj	9,33	8,83
Trnavský kraj	7,15	6,72
Trenčiansky kraj	6,80	6,38
Bratislavský kraj	2,60	2,64

Poradie okresov

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
1	Rimavská Sobota	29,24	27,57	•
2	Revúca	28,07	27,34	•
3	Veľký Krtíš	25,58	23,77	•
4	Kežmarok	24,38	23,59	•
5	Trebišov	24,23	23,25	•
6	Rožňava	23,77	23,21	•
7	Sobrance	22,49	21,46	•
8	Košice - okolie	21,51	21,22	•
9	Sabinov	21,11	20,72	•
10	Poltár	20,86	19,52	-1
11	Lučenec	20,26	19,67	1
12	Gelnica	20,25	18,75	•
13	Žarnovica	20,01	18,72	•
14	Krupina	18,59	17,45	-2
15	Michalovce	18,46	17,88	1
16	Vranov nad Topľou	18,34	17,33	-1
17	Banská Štiavnica	18,18	17,76	2
18	Detva	18,14	17,27	•
19	Medzilaborce	17,10	16,24	•
20	Levoča	17,06	15,57	-2
21	Spišská Nová Ves	16,94	15,58	1
22	Žiar nad Hronom	16,25	15,58	1
23	Svidník	16,13	15,40	•
24	Bardejov	15,96	14,68	-2
25	Levice	15,65	14,71	•
26	Brezno	15,04	14,91	2
27	Prešov	15,00	14,38	•
28	Snina	14,98	14,20	•
29	Stropkov	14,00	13,37	•
30	Šaľa	12,93	12,59	•
31	Turčianske Teplice	12,85	12,28	•
32	Bytča	12,75	11,72	•
33	Nové Zámky	12,32	11,56	-1
34	Kysucké Nové Mesto	12,07	11,36	-3
35	Dolný Kubín	12,03	11,66	2
36	Humenné	11,99	11,41	•
37	Poprad	11,88	11,48	2
38	Zvolen	11,33	11,04	-1
39	Partizánske	11,18	10,34	-3
40	Zlaté Moravce	11,12	11,14	2

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
40	Zlaté Moravce	11,12	11,14	2
41	Stará Ľubovňa	10,83	10,30	-2
42	Tvrdošín	10,74	9,99	-2
43	Košice II	10,65	10,64	3
44	Ružomberok	10,56	10,35	3
45	Topoľčany	10,13	9,70	-1
46	Košice III	9,90	9,84	1
47	Námestovo	9,77	9,02	-2
48	Komárno	9,69	9,20	•
49	Senica	9,61	8,76	-3
50	Čadca	9,59	8,77	-1
51	Liptovský Mikuláš	9,35	8,75	-2
52	Košice I	9,23	9,22	5
53	Bánovce nad Bebravou	9,09	8,37	-2
54	Martin	8,90	8,69	•
55	Prievidza	8,90	8,31	-1
56	Košice IV	8,83	8,81	6
57	Nitra	8,73	8,28	•
58	Považská Bystrica	8,47	7,76	-1
59	Hlohovec	8,44	8,02	1
60	Skalica	8,17	7,14	-2
61	Banská Bystrica	7,40	7,35	1
62	Dunajská Streda	7,37	7,24	1
63	Galanta	6,64	6,13	•
64	Myjava	6,30	6,02	•
65	Žilina	6,27	5,94	•
66	Trnava	6,14	5,74	•
67	Nové Mesto nad Váhom	5,77	5,72	•
68	Piešťany	5,47	5,36	•
69	Púchov	5,03	4,62	-1
70	Malacky	4,83	4,94	1
71	Ilava	4,14	3,94	•
72	Trenčín	3,54	3,41	-1
73	Pezinok	3,50	3,43	1
74	Senec	3,27	3,09	•
75	Bratislava V	2,35	2,39	•
76	Bratislava III	2,09	2,22	•
77	Bratislava II	2,07	2,11	-1
78	Bratislava I	2,04	2,12	1
79	Bratislava IV	1,77	1,86	•

*) V uplynulom období vykazované ako miera disponibilných evidovaných nezamestnaných.